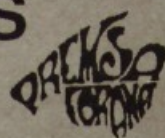

RESSÓ

DE CAMPOS

REVISTA MENSUAL

Any 3, Núm. 17 - Febrer 90 - 200 Ptes. (I.V.A. Inclòs)

RESSÒ

Revista mensual
ANY 3
Febrer 1990

Edita: Obra Cultural Balear de Campos
Informació i Correspondència:
Apartat de Correus Núm. 40 - CAMPOS
Coordinador: Joan Adrover Mascaro
Coordinador Fotografia: Fotos Vidal

COL.LABORADORS:

Pere Adrover
Miquel Adrover i Monserrat
Miquel Adrover i Mascaro
Xesc Adrover
Damià Andreu Verger
Toni Amengual
Pilar Cerezueta
Flo Combis
Sebastià Covas
Joana Dora
Damià Hugueta
Joan Juan Pons
Clementina Kokkelink
Josep Lladó
Jaume Lladó
Cosme Mas
Gori Mas
Magdalena Mas
Joan Monserrat
Miquel Monserrat
Pere Ollers
Antònia Serra
Antònia Sitjar
Núria Vives
Sebastià Moranta
Magdalena Juan
Guillem Mas i Forteza
Apol·lònia Vanrell
Pep Barón
Montserrat Alcaraz
Antoni Ginard
Arnau Perelló
Francesc Miró

COL.LABORACIONS ESPECIALS:

Sebastià Serra i Busquets
Aina Moll

Subscripció: 2.200 Ptes. anuals
Preu d'aquest exemplar:
200 Ptes. I.V.A. (Inclòs)

Depòsit legal: PM.951-1988

Maquetatge i Impressió:

A ADROVER - CAMPOS
Tel. 65.02.02

L'equip de Ressò vol posar de manifest, una vegada més, que només s'expressa la seva opinió als articles signats per la Redacció i per l'Editorial. Els altres són d'exclusiva responsabilitat dels autors, que exerciten el dret constitucional de la llibertat d'expressió mitjançant la Revista Ressò.

- Editorial Pàg. 3
- Lletres a la tieta Pàg. 4
- Cartes dels lectors Pàg. 5
- Diuen que Pàg. 6
- La Fumada d'En Jordi i En Pere Pàg. 7
- Parlem de Política Pàg. 8-9
- Què és això de l'autodeterminació? Pàg. 9
- El debat de l'autodeterminació del nostre poble Pàg. 10-11
- La unitat és la força Pàg. 12
- La campanya de normalització lingüística Pàg. 13-14
- El President Cañellas reb la Premsa Forana.
- Call Vermell en reforma Pàg. 15
- Fent una volta per la vila. Pàg. 16-17
- Entrevista Pàg. 18-19
- Pel seu nom els coneixereu Pàg. 20
- Hem llegit . . . / Notes d'Església Pàg. 21
- Salut / Unes idees per a meditar Pàg. 22-23
- La salut dels animals de companyia. Pàg. 24-25
- Colombòfila Pàg. 26
- Bàsquet Pàg. 27
- Atletisme Pàg. 28
- Grup Radioafccionats Campos / ULCA Pàg. 29
- Passatemps Pàg. 30
- Agenda Pàg. 31

PORTADA: Entrada lateral i escala de la trona de l'Oratori de Sant Blai, Campos (FOTO VIDAL)

Si miram detingudament com vivim, descobrirem que ens veim enfrontats continuament a **obligacions o compromisos**. Des de l'obligació d'oïr la senyal del despertador i botar del llit, fins a la declaració de la renda, passant pel respecte de les normes de circulació o de fer el dinar per la família, la nostra vida està carregada de compromisos amb nosaltres mateixos o amb la resta de la societat. L'obligació d'atendre correctament aquests compromisos ens pot venir marcada per la llei, per la moral, per la pròpia consciència, per un contracte laboral, etc. El compliment dels compromisos és la garantia per no tenir problemes ni amb l'empresa, ni el professor, ni Hisenda, ni la Policia, etc. Així i tot, però, aquesta societat en que vivim té problemes, i molts. Com s'explica idò, que, si més o menys tots complim aquelles obligacions, així i tot sempre seguit estiguem en crisi? Evidentment hi ha més d'una causa que possibilita que el nostre món, i Campos és una part d'aquest món, no funcioni tal com caldria esperar. Al costat dels compromisos familiars, laborals, legals, etc. en tenim un altre que quasi tota la població, deixa molt descuidat: el compromís socio-polític. Sense voler dogmatitzar i demostrar que l'origen de tots els mals radica en aquesta causa, creim que sí que es tracta d'un dels puntals del nostre poble que fan més flux. S'enten per **compromís socio-polític** l'obligació cívica dels habitants d'un poble de participar activament en la vida social i política del seu lloc de residència. I aquesta participació no es pot limitar, lògicament, a disposar una papereta de vot cada

cert temps. No, aquest compromís és constant. Individualment es pot aconseguir molt poc en el terreny de les millores socials. si tothom aportas la seva opinió, el seu esforç, unes hores cada mes de feina per a la col·lectivitat, tot seria molt millor. Però estam avesats a deixar el control del nostre poble en les mans d'uns pocs, per no dir en les mans d'una o de dues persones. Mirem després els resultats. Generalment es sol objectar que si tothom hi pogués dir la seva, el poble seria una olla de caragols. Això no és cert. Hi ha sistemes experimentats a moltes altres bandes que demostren que tot depèn de la bona voluntat de cadascú, perquè sistemes per organitzar i canalitzar les opinions i la feina de tots, n'hi ha. A nivell de base hi ha associacions de veïns, clubs esportius i culturals, partits polítics, assemblees, etc. A nivell d'administració, hi ha la possibilitat de crear un òrgan assembleari de discussió i consulta. Però tot això són coses que vénen per si mateixes. El que és vertaderament important és prendre consciència d'aquest plantejament: **o ho feim tot entre tots, o sempre la minoria dirigent l'esguerrà.** I això es veu a la pràctica. Quan més poca participació del poble en la pròpia administració d'aquell poble, pitjor viu la gent. Les excepcions a aquesta realitat es poden comptar amb els dits d'una mà. És clar que sempre hi ha la llibertat per dir "jo no vull participar en res". Està bé, però la contrapartida és no tenir moralment dret a queixar-se si ens fan les coses malament.

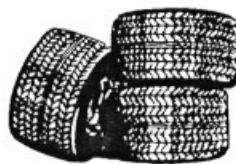

LEDER CLUB

boutique

- Confecció de prenes de pell a mida
- Complements de moda
- Articles de regal

Carrer Creu, 2 - CAMPOS
TEL. 65.26.11

TALLER
PNEUMÀTICS
I EQUILIBRATS

MIQUEL BORDOY
SERVEI DE PNEUMÀTICS:
MICHELIN

I
GOODYEAR

VENDA BATERIES VARTA
I REVISIÓ FARS

Carrer Victòria, 57

CAMPOS

Lletres a la tieta

Campos, febrer del 1990

Benvolguda tieta:

Us escric amb els desitjos de sempre, encara que un tant més atemorit. Supòs que haureu tengut notícies de tot aquest merder que s'ha destapat devers la península: "tràfic d'influències" l'hi diuen per allà. A mi em sembla que deu ser una cosa emparentada amb "l'enxufisme". Si us dic que estic corprès és perquè, tenint en compte que el tema ara és enmig i que jo encara no m'he pogut col·locar, ja us ho podeu imaginar . . .

Qui més qui manco anirà amb compte, només es podran fer aquells favors d'allò més especials; els compromisos, diem-los febles, quedaran en segon terme. Si la cosa queda així anirà bé, el mal serà que comencin a remoure i a retreure coses d'enrera, n'hi haurà més d'un que no se'n sortirà tan bé com ell se n'ha sortit.

Els polítics són un poc així, quin rebumbori no han fet ara per un succés que, sense filar massa prim, podem trobar (salvant les oportunes distàncies, això sí) quasi per tot arreu! Molt deuen haver hagut de sucar-se el cervellet per arribar a adonar-se'n i llavors perquè tothom se n'assabenti, munten una festa grossa i tot el que no hi pot dir la seva no queda a pler. Més d'un ha xerrat pels colzes i li hagués convengut més no dir ni pruna (en duia les mans plenes d'aquell cabal) i no us penseu que parli de gent de massa enfora, sinó de ben aprop i que quan li convé parla el mallorquí i tot; però vaja, tot això són vuit i nous i el que a mi realment m'emprenya és que de cada vegada ho tenc més cruu i que hauré de llepar més que mai si vull arribar a qualque cosa.

Idò sí, vós ! encara teníem la dolçor dels torrons dins la boca i el descastat lladrum ens va tornar a visitar, en un parell de dies va fer una passada per tot: avui aquí i demà allà, qualsevol procediment i qualsevol hora és bona per actuar; no tanquen mai, poden aparèixer en qualsevol moment i són poc triats, s'aferren a tot quan troben, es veu que necessitaven una empenteta per pujar la costa de gener.

No és un mal que patiguem en exclusiva, el que passa és que la gent avesada a deixar la clau al pany, ara perd la son i no es lleven la mosca de darrera l'orella, de la mateixa manera que n'hi ha que no treuen l'escopeta de davall el llit; algun dia hi haurà una desgràcia i llavors a tots sabrà greu.

No us penseu que aquest sigui un problema bo d'arreglar, és dels més greus amb els quals s'enfronta la nostra societat. És evident que els culpables són els insurrectes que, oblidant tot principi de convivència, es dediquen a fer enfora el que no és seu, però també ho és que hi ha una cosa un tant oblidada que es diu prevenció i que en línies generals vendria a ser: actuar abans d'aparèixer la mala bava. Es parla sovint d'intervenir tot intentant aconseguir individus fora sèrie, superdotats . . . em deman si no seria possible començar a actuar ben d'hora per evitar l'aparició de conductes desviades, seria un cau que segurament ningú no tancaria els doblers i que, gustosament, deposita en mans de l'estat de la comunitat i de l'ajuntament: es tractaria d'invertir en l'home molt més que quan són aprofitats en altres sistemes i que tanmateix no aconsegueixen els resultats que tots voldríem. Potser aquests sistemes no han evolucionat amb la rapidesa amb què la societat ho ha fet. De cop i volta no ho arreglarem, però cal fer un pensament, que hi trobau vós?.

És un tema que dóna per això i per molt més, però vaja, ho deixaré anar: és trist i cal resignar-se i esperar que tot s'arregli; és clar, però, que m'agradaria veure complides moltes promeses escampades fa un parell d'anys. Qui promet pot desprometre, ja ho sé! però ben aviat vendran les presses i punt per punt cauran una darrera l'altra, tendrem tot el promès i molt més . . . Qui sap si sabrem on es posaren les rajoles residencials i per ventura sabrem més coses (alguna d'aquelles que tots suposam però no gosam dir). Tot això són suposicions, la realitat és que les beneïdes de Sant Antoni feren pena, que mai no havia vist una cosa d'aquella mena, és com si algú se'n volgués riure de la bona fé de moltes persones, principalment joveña. Gràcies segurament al mateix Sant Antoni, els cavallistes i l'esmentada joveña aconseguiren que el ridícul no fos total.

Res tieta, ara ja em tornava a enfilat i el que vertaderament us volia dir és que si bé no fan res per eliminar-la tampoc no es veu una vertadera intenció per no deixar-la morir i molt manco per recuperar-la.

Res tieta, que la vostra sort va ser no haver-ho de veure.

Una abraçada ben forta i a reveure!

CARTES DELS LECTORS

A L'OMBRA D'UN LLIBRE

"En vull entre 50 i 55 centímetres que tenguin el forro verd, m'estim més que no siguin massa gruixats i que n'hi entrin molts, si pot ser haurien de tenir més de 25 cm. d'alçada, el prestatge així mateig és alt, no voldria que quedàs massa ple, però tampoc no m'agradaria massa espai buit".

Aquestes paraules, o unes de molt semblants, foren les que una senyora va repetir al dependent, el més estrany de tot era que a la tenda venien mobles i que el que la bona dona volia, amb el forro verd, eren llibres.

No deixa de ser un fet curiós, i gairebé ja l'havia oblidat. Però a finals de l'estiu passat, un dia d'aquells que el sol encara pitja de valent i mentres passejava per Ciutat em vaig topar amb una dona i la seva cara em va resultar força coneguda, encara que no podia recordar d'on la conecia. La curiositat va poder amb

mi i vaig tornar a passar pel seu costat i ella ni se n'adonà. Jo intentava recordar i quan ja era a punt de deixar-ho anar el llumet es va encendre; a la fi vaig recordar-me'n i la veritat és que em va ajudar bastant veure que sobre el seu cap hi descansava un llibre de grans fulles. Aquella dona tenia els ulls tancats però no hi havia cap dubte; vaig recordar la cara del dependent prenent nota i la veu de la dona demanant mig metre de llibres verds. Vaig haver de somriure, segurament la llibreria devia ser molt bufona, el color de la fusta, les cortines i els llibres. Segurament mai no sabré si la madona ha llegit mai cap llibre, ni tampoc si ara els ha canviat per altres de

vermells, o si ara s'usen els colors crema. Aquell dia, el que la protegia del sol era vermell i supòs que dedins hi havia lletres i que davall ell hi devia fer bon estar; supòs que llegir un capell deu ser ben divertit, més encara si és d'aquells que se fermen amb una veta de color.

Com tu.

**Café
TURISME**

Forn de Ca'n Vadell

**Elaboració artesana
dels productes tradicionals**

Carrer Manacor, 19
Telèfon 65.23.24

07630 CAMPOS

tot temps
Sabates - Ortopèdia

Carrer Creu n.º4 Tel.65.05.41 CAMPOS

Joieria - Rellotgeria

SANT JULIÀ

Joies *Fuscai*

C/. A. Vives, 26

CAMPOS

Tel. 65.11.70

DISTRIBUCIONS

MIQUEL MAIMÓ OLLERS

- Cerveses San Miguel i Kronenbourg
- Llet Agama i Asturiana
- Aigua Font Sorda
- Conserves en general

Santa Bàrbara, 12 - Tels. 65.25.32 - 65.07.38
07630 CAMPOS

UEN QUE . . . DIUEN QUE . . . DIUEN QUE

- Darrerament es parla molt del "tràfic d'influències"

- De Campos i el seu tràfic no en parlarem

- Encara que en podríem parlar, i molt.

- O voleu que en parlem un poc? Només un poquet, idò.

- Anem a fer una volta pel nostre terme.

- Començam per la Punta d'en Ferrer. Passam per devers aquells solars tan mal tallats de per Sa Ràpita i arribam a la vila. Uep? pel camí ens topam amb uns policies locals. On deuen anar? Bé, una vegada arribats a la vila, feim una volta i veim alguns solars edificats en el seu 100 % de superfície; també veim volar els 15 quilos del xibius d'arran de mar, etc.

- Bé, per avui ja n'hi ha prou. En podríem parlar un mes de tira i encara no ens bastaria.

- Fa falta un bon verdanc d'ullastre!

- I llavors escainau devers Madrid i a ca vostra no hi podeu estar de goteres.

- Ara, tocarem un poc a Sant Antonio. Bé, al Sant no, a la Festa.

- Collons, que ho varen ser de magres, les beneïdes.

- I qui deu tenir la culpa d'això: el poble o l'Ajuntament?

- Vàrem anar a Sant Blai, però no vàrem menjar coca.

- I tu, Guillem, que en vares menjar?

FOTO: DAMIÀ PROHENS (FOTO VIDAL)

- Aquesta és la Plaça, que segons diuen, han de dedicar a aquell que no ha fet res per Campos.

- I tu segon, te'n varen deixar cap tros?

- O no hi estaves convidat?

- Ara arriba Sa Rua.

- Esperem que tenguim més èxit que les beneïdes de Sant Antonio.

- Què hem de fer? Construïm el mercat o què?

- Els "Kanyelles boys" han perdut la moto.

- El P.P.-Campos ha exigit un bon lloc per a un dels seus afiliats, a les llistes del Parlament de les pròximes eleccions autonòmiques.

- Ja ho veurem.

- El batle no es presentarà a la reelecció.

- El Director General no serà cap de llista del P.P.

- N'hi haurà un que intentarà ser elegit per tercera vegada i cada una d'elles amb un partit diferent.

- Setze jutges d'un jutjat mengen fetge d'un

penjat.

- Campos serà el principal centre d'oci de Mallorca.

- Oci vol dir temps lliure.

- Durant el temps lliure no solem fer res.

- Idò fa estona que Campos és un dels principals centres d'oci.

- En Toni "Terrola" va a tope: després de la seva experiència a "Olas", i com que li ha agradat la cosa, pensa muntar una macro-discoteca devers Sa Vinyola.

- Seria millor que posàs el negoci a Son Fadrí.

- Devers la costa de ca s'hereu Mas posen un negoci nou.

- Fa anys que n'hi posaren un de sementals.

- Idò no sé perquè diuen que és nou.

- Un grup de pares comença a demostrar la seva preocupació davant la situació que es viu a la vila.

- Campos podria ser "Les Vegues" de Mallorca.

- Per Sa Rua s'ha posat en pràctica una nova tècnica o manera de fer, que ha donat bon resultat a altres pobles.

- Hauríem de recuperar festes ben nostres i de més tradició que Sa Rua.

- Preu per preu sabata grossa.

- Ens volen estrènyer els claus.

- Un campaner podria ocupar un càrrec molt important devers Meadrid.

- Ja no saben que han de dir.

Pago - Figo.

LA FUMADA D'EN JORDI I EN PERE

Jordi.- Com va Pere? Que ja estàs bé del constipat?

Pere.- Del constipat jaestic bé, però avui tot em va malament.

Jordi.- I això?

Pere.- Res, que volia deixar el cotxe devers el Carrer Major i no he trobat cap forat per aparcar-lo. Debades he fet voltes. I llavors, per afegitó, n'ha sortit un de brusquer i m'ha entaferrat una satalina que no la me puc treure tossint.

Jordi.- I qui té la culpa, ell o tu?

Pere.- Cap dels dos.

Jordi.- Això no pot esser mai, o un o l'altre la deu tenir, no hem de fotre faves.

Pere.- Vols que te digui qui la té?

Jordi.- Clar.

Pere.- Idò la teniu vosaltres.

Jordi.- Ja està! Ara resulta que si tu o l'altre no sabeu menar, la culpa és nostra . . .

Pere.- No. Mira, Jordi, la culpa de la bufetada la tenc jo, perquè l'altre sortia de la dreta i jo no l'he reparat. Però és que no el podia veure mai perquè hi havia un cotxe aparcat just al cap de cantó. I a més, és un que hi sol estar moltes vegades.

Jordi.- Diguem de qui és el cotxe i li farem pagar tot el mal fet.

Pere.- No t'ho vull dir, Jordi, no t'ho vull dir. Aquestes coses les heu d'arreglar abans i no en haver passat accidents.

Jordi.- I tú, no t'has fet mal?

Pere.- No, jo no, i l'altre tampoc.

Jordi.- I tu perquè dius, ara que me revé, que la culpa és nostra?

Pere.- Perquè és ben hora de desviar el trànsit fora del poble, per les Rondes, que per qualque cosa es varen fer.

Jordi.- Això si que no es pot fer.

Pere.- I ara què dius?

Jordi.- Idò que això no és viable perquè enterrarem tots els comerços del centre de la vila.

Pere.- Això que dius no és cert. Mira Lluçmajor, del centre no n'han enterrat cap ni un i en canvi han afavorit els comerços de la zona de l'avinguda. I a més, sobretot, han descongestionat el trànsit de dins el poble. I encara més, has de pensar que la gent que vol comprar qualque cosa del centre ho tendria més bo de fer i no els importaria voltar un carrer més.

Jordi.- La idea no és dolenta, però és molt mala de dur a terme . . .

Pere.- No, mala de realitzar no ho és, el que passa és que a vosaltres us importen més els vots que els comerços.

Jordi.- Nosaltres feim la voluntat del poble!

Pere.- I un memeu! Vosaltres el que feis és la vostra voluntat, sense tenir en compte la del poble!

Jordi.- Au, ja me tornes empenyar!

Pere.- Idò empenya't, que encara no he acabat.

Jordi.- M'és ben igual si no has acabat. Jo me'n vaig.

Pere.- Espera un poc home, que encara no és la una. Hem de conversar un poc de la plaça que voleu dedicar a aquell que no ha fet res per Campos.

Jordi.- Jo no tenc res de que parlar.

Pere.- Com que no tens res de que parlar?

Jordi.- Jo no sé res, a mi em varen dir: Jordi, aquella placeta la dedicarem a aquest Fulano i jo vaig dir bé. No vaig demanar res, ni vull saber res.

Pere.- Idò així anam. En una paraula, a tu et diuen tira per aquí i tu, com un xotet de cordeta, darrera, darrera l'amo. Així que quedam que tu no em pots donar cap explicació d'aquesta dedicatòria . . .

Jordi.- No, jo no et puc dir res, perquè ni tan sols el conec, ni sé res de res.

Pere.- Idò qui ho pot explicar?

Jordi.- No ho sé, i no em demanis res pus. A mi que m'és si dediquen una plaça a En Manolo o a En Francisco . . .

Pere.- Ai, Jordi, trobes que d'aquesta manera es pot governar un poble?

Jordi.- Escolta, es la manera més fàcil . . . Bé, haurem d'anar a dinar, que ja és ben hora.

Pere.- Si em convides a dinar, puc venir.

Jordi.- Ja pots venir, si vols.

Pere.- Idò vendré i ja que hi som parlarem d'aquella pedra que hi ha devers l'Església i que duu els noms d'aquells que varen lluitar amb els nacionals i no duu els noms dels altres campaners morts en combat o afusellats.

FOTO: DAMIA PROHENS (FOTO VIDAL)

Jordi.- Si és així, val més que no venguis. Adéu, Pere.

Pere.- Bé. M'és igual. No vendré. Però quan ens tornem trobar, ja en parlarem d'aquest assumpte. Adéu Jordi.

Jordi.- No importa gens que en parlem.

Pere.- Clar que sí Jordi. Qualque dia n'haurem de parlar d'això, així com férem un altre dia. O no te'n recordes?

Jordi.- Pere, me'n vaig, que fris un poc.

Pere.- Sí Jordi, ves, ves i pensa-t'ho bé. O la llevau o hi afegiu els noms que hi falten. Adéu.

Els noms són inventats i qualsevol semblança amb la realitat hauria d'esser pura fantasia.

PARLEM DE POLÍTICA

Ara quan tot just acabam d'encetar una nova dècada potser seria bo i convenient fer una reflexió seriosa sobre el fet polític local, sobretot en allò que atany a tots aquests anys viscuts més recentment i, en certa mesura, als moments actuals, no massa sobrats d'iniciatives transcendents, però almanco vitals per al futur que amb orgull mantenim.

És de doldre -i ja de bon inici s'ha de dir- que les iniciatives polítiques siguin tan migrades, i gairebé intrascendents, o poc significatives. I això, a més d'evidenciar uns símptomes de recança i d'incertesa, és preocupant. No sé massa bé com assentar els fonaments del meu criteri, perquè no som persona donada a participar viva i activament en la política dels partits que conformen -i els que poden formar- l'organigrama polític local. Però com a ciutadà ras d'aquesta vila em preocupen els moviments i les accions polítiques més testimonials, perquè quan la democràcia és acceptada obertament per tothom i el caciquisme sembla no existir, la participació activa i l'opinió seriosa, intel·lectual i profunda de cadascú de nosaltres és fonamental per tal de consolidar unes institucions

públiques que ens han de servir sobretot per a millorar un present que ens toca viure amb els ulls ben oberts.

Hi ha qui manté la tesi, tan soluble com insubstancial, que Campos és una vila abanderada pel conservadurisme -més o manco dretà i a més a més espanyolista- al llarg de molts decennis. Hi ha també qui creu, i defensa, unes postures més progressistes, de caire nacionalista, encaminades a fer més viu i creïble l'alé d'un poble avui deprimat socialment i econòmicament. Hi ha, lògicament, altres interferències patològiques en aquest pelegrinatge lúdic i ideològic tantejadores d'unes i altres postures, tant o més eficients que les altres, perquè els camins són -i han d'esser- diversos; i la raó no és absoluta.

Allò preocupant, però, i en la qual cosa voldria aprofundir-hi, és la migradesa i la insubstancialitat de les ideologies establertes com a factor determinant en la societat, i sobretot de les persones responsables d'ordenar i fer efectives les retxes que fiten la ideologia que manifesten, defensen, i proclamen. I la veritat, deixant de banda compromisos i desencants diversos, és que la majoria dels campaners són marcadament indecisos, i es deixen guiar pel postor més assenyat, quan careixen, en bona part, d'una idea clara d'allò que més convé i és útil per millorar les frustracions patides i els desencants diversos.

Posat a esser immen-

sament sincer he d'incidir en la pobresa d'iniciatives polítiques solvents, creïbles i amb voluntat de futur, que ara com ara no s'entreveuen; o com és ara la poca capacitat d'expandir uns idearis convergents que facin més factible una o altra via. Amb una paraula, la personalitat que podrien enaltir els polítics no s'entreveu. O, si s'ha de dir amb altres paraules, hi ha una carència de personatges polítics representatius, amb voluntat, caràcter i ideologia ben asseverada per tal de fer viable el futur que volen representar. I és de doldre, com ja ho he dit abans, perquè aquestes fites em semblen fonamentals, sobretot per assentar unes institucions i ajudar a consolidar la democràcia. Però el buit, ara com ara, és immens, i preocupant. Potser la incertesa motiva -o provoca- desencants i temors. No crec en absolut que a la nostra vila no hi hagi persones disposades a guiar, amb ferma disponibilitat i tenacitat indiscutible, la vida política local. N'hi ha d'haver, perquè la migradesa tampoc no és tanta. Allò que passa és que potser els moments no són els més oportuns i les vacil·lacions són moltes.

Però analitzant aquests darrers deu anys de democràcia, i aprofundint en la dinàmica que atorga la política local, hem de reconèixer que som un poble postergat i amb poques perspectives de millorament si no canvien els dols, els pendons i algunes circumstàncies que encerclen perso-

nalismes rancis, l'autocràcia, el poc seny i les influències com a factors predominants en una societat tan migrada de recursos efectius com és aquesta.

Quins són els camins del futur? No ho sé gens ni mica. El que sí tenc ben clar és que aquests camins que vivim no són els més aconsellables. Deu anys són deu anys, de vida, de passió i de misèria. I amb plena responsabilitat hem de reconèixer que durant aquest llarg període Campos no ha progressat com caldria; s'ha assentat en els camins més subtils de la indiferència, estroncat en el mateix, pàlid d'ulls, sense perspectiva de futur, desencantat, desordenat, inocu, cada dia més lleig (urbanísticament i socialment). Un poble que avui té poc a veure amb set-cents anys d'història que mira el passat com si no existís . . .

I amb qui confiar? Aquesta qüestió, aparentment banal, ens hauria de fer reflexionar sobre els moments històrics que vivim, perquè són transcendents. Tornant insistir, però, que Campos, i actualment més encara, no pot manifestar únicament un conservadurisme espanyolista, ni un socialisme destenyit; però tampoc no pot vincular-se a cap risc aventurese que malmeni l'estabilitat econòmica i social. Allò que manca, al meu veure, són més persones, amb clara voluntat política, allunyades d'interessos econòmics i paranyes especu-

Segueix

latius, amb capacitat de tirar endavant unes voluntats col·lectives, unes inquietuds i uns desitjos que facin millorable la vitalitat essencial del poble.

Mantenint, únicament, els actuals recursos polítics que regeixen aquests destins, és mal de fer donar cap passa endavant. I això no són paraules escrites en un paper, perquè

els fets, amb deu anys, ens demostren ben a les clares quina és la capacitat de progrés i de millorament social i cultural duit a terme fins ara per tots els qui han tingut la voluntat i la disponibilitat d'ocupar càrrecs en l'organigrama social i polític camper.

No es tracta, així i tot, d'acusar o d'inculpar a ningú, sinó d'esser sincers mirant el

present sense cap rancor. El futur ja vendrà tot sol: el viurem o no -bé o malament- ja són altres qüestions. Començant any nou i dècada nova allò transcendental seria la caiguda dels oportunistes -que en política són molts-, i la consolidació eficient de les ideologies per millorar el present que vivim; i que la nostra vila s'obri, espavilada

d'ulls, a un nou sentit de vida que ja comença a existir, net de rancors i distint, molt millor i més obert.

Damià Huguet.

Café TURISME

QUÈ ÉS AIXÒ DE L'AUTODETERMINACIÓ?

Segons la primera enciclopèdia que he tenguut a mà, autodeterminació vol dir: "Acció d'una col·lectivitat humana, dins un marc territorial, de decidir lliurement el seu destí polític, especialment de constituir-se en entitat estatal autònoma o independent".

Aquests darrers mesos heu llegit freqüentment aquesta paraula als diaris. Per la televisió i la ràdio també n'hem sentit parlar sovint. Jo supòs que si heu dedicat un poc del vostre temps a meditar sobre aquest importantíssim tema haureu pogut treure trellat de tot aquest debat que s'ha organitzat entorn d'aquesta

parauleta. I que per això mateix ja teniu una idea formada sobre si és convenient o no per a la nostra nació debatre quin tipus de parentiu polític desitjam mantenir amb la resta de nacions de l'Estat espanyol.

Però com que jo crec que una autodeterminació només pot ésser autèntica quan és el reflexe d'un sentir popular, voldria gastar encara un poc més de tinta repicant damunt aquest tema. Quan jo pens en l'autodeterminació, la primera sensació que m'atravessa el cap és aquesta: estam preparats per pujar el primer escaló de l'escala que, esperem, ens ha de conduir a la fita d'autodeterminar-nos? Jo, no n'estic gens segur. Al mateix

temps, però, estic convençut que el debat sobre l'autodeterminació s'ha de fer, urgentment, a uns quants nivells: a les institucions públiques que ens governen i a nivell popular. I si és important que el Parlament de les Illes Balears accedeixi a debatre amplament aquest assumpte, crec que al segon nivell, el popular, el debat és molt més necessari i trascendental.

Però, curiosament, és el debat popular el que més poca atenció atreu. Segons la meua opinió, ens trobam en una situació de desinformació a nivell de poble. Vull dir amb això que per tenir un criteri propi vàlid primer s'ha de dispondre d'una informació

real, objectiva i profunda de tot el que ens afecta socialment i política. I no espereu, però, que aquesta informació ens arribi pel camí dels mitjans informatius. L'haurem d'obtenir per conductes més transparents.

Per resumir, el tema de l'autodeterminació és vital, però l'hem de saber enfocar bé. I això vol dir amb una informació que no amagui res i que arribi a tota la població.

Joan Adrover.

La llengua,
feina
de tots

DISTRIBUCIONS

BALTASAR COVES

- Aigües de Manantial
- Sucs Rostoy
- Vins Ribera de Ebro
- Cerveses
- Prouctes Lactis, Etc.

Es Colomer, s/n. - Telf. 65.01.98 - 07630 CAMPOS

Teulera CA'N BENITO

Miquel Torres Bordoy

Camí des Palmer, s/n.
Tel. 65.09.06 - CAMPOS

EL DEBAT DE L'AUTODETERMINACIÓ DEL NOSTRE POBLE

Per Sebastià Serra i Busquets, Diputat del PSM-EN.

La primera gran sorpresa amb que m'he trobat ha estat la posició de certs caps de grups polítics, i fins i tot de governs, que diuen que **no s'ha de debatre** el concepte de l'autodeterminació.

Pens, que en tota democràcia no hi cap tema que no es pugui discutir. Ja estam, que les democràcies tenen limitacions, però de cap de les maneres podem admetre posicions que només semblen pròpies de l'arterioesclerosi que afecta al cervell i que es vulguin evitar, pura i simplement, debats democràtics.

La segona gran sorpresa han estat les desafortunadíssimes intervencions del cap del Govern de l'Estat, que ha parlat de "milimetrar", a partir d'ara, les competències autonòmiques. De què parla el Sr. Felipe González?. Com és possible admetre aquesta postura seva?. No està actuant contra el que preveu la Constitució, que és la possibilitat de desenvolupar les autonomies i que, comunitats autònomes com la nostra amplii les seves competències i la financiació de la pròpia autonomia?.

Siguem clars. El debat del dret a l'autodeterminació dels pobles o nacions és **un debat possible i positiu**. Ja és hora que l'activitat política també tenguí en compte els grans principis. I no hem d'oblidar que hi ha un important col·lectiu de dones i homes que treballen conjuntament en

la defensa de la llibertat individual i col·lectiva.

Un fet més que evident és que aquest debat sobre l'autodeterminació es desenvoluparà, a més del que ja s'ha fet al Parlament de Catalunya, al Parlament del País Basc, de les Canàries, Galícia, València i les Balears. No vos sembla importantíssim que per primera vegada, en la història contemporània de l'Estat espanyol, amb una certa simultaneïtat i amb matisos diferenciadors, a una sèrie de pobles o nacionalitats plantejarem un dret bàsic?.

Per primera vegada a les institucions d'autogovern, les veus en favor de la no renúncia al dret a l'autodeterminació es faran sentir.

Me preocupa que el debat sigui coherent en tant en quant s'expressin idees que puguin servir per a una incorrecta inserció de les reivindicacions nacionalitàries en el contexte de l'evolució actual de la societat desenvolupada.

És essencial que en el debat que s'ha obert se tenguí com un dels objectius l'obtenció d'un poder polític propi, suficient per decidir el propi destí i, en definitiva, per a estructurar la seva convivència interna i regular les relacions externes amb altres nacions o col·lectivitats.

Feta aquesta mena de definició o d'objectiu actual, ens plantejarem la insuficiència i el mal funcionament de l'actual sistema autonòmic. I a sobre, per afegit, se'ns diu

des de Madrid que "milimetraran" les futures competències.

Les institucions no són una finalitat en si, sinó un mitjà per a millorar la condició dels ciutadans i la seva vida col·lectiva. Tal com actuen avui en dia respecte a les autonomies el Govern de l'Estat i el Govern de les Illes Balears, hem d'afirmar amb rotunditat que gairebé valdria més deixar-ho anar.

És més que evident que les reivindicacions autonomistes en profunditat van lligades a la concepció de l'autodeterminació. Una consciència col·lectiva per part del poble, l'objectiu d'obtenir autonomia i la sol·licitud de la vigència del dret a l'autodeterminació, són conceptes que van interrelacionats.

De fet, des de Montequieu, Rousseau, Mancini, Kant, Proudhon, Toqueville, Troski, Frantz, Pi i Margall, fins Roland Breton, en el seu decàleg dels drets de les ètnies, s'ha configurat un important cos teòric que ens ha d'ajudar necessàriament a una reflexió en profunditat.

L'autodeterminació, la lliure determinació a l'autodeterminació dels pobles, és un dret que existeix. Un ciutadà de les Illes Balears que ho negui, exerceix evidentment de nacionalista, però amb un nacionalisme confrontat o oposat al de les Illes Balears. Aquí si que pens que comença a ser greu observar com des de distintes ideologies s'han ajun-

tat, amb l'objectiu d'atacar el dret a l'autodeterminació, un grup nombrós d'individus.

Hem de recalcar que fins i tot s'han oposat a que es debati el dret a l'autodeterminació. La seva validesa en abstracte. Nosaltres volem mirar cap al segle XXI. Junament amb el principi de l'autodeterminació, volem fer compatible amb ell la sobirania popular i, en aquest sentit, promoure **sense limitacions** la participació popular.

La base històrica, la legitimitat històrica, està de la nostra part. Això explica el grau d'histerisme dels que s'oposen als plantejaments que realitzam.

Estic en contra de la mitificació dels Estats, de l'exclusivisme dels Estats Nacionals basats en el principi de l'unitat indivisible i sagrada. Estic per, a partir de la realitat sociològica, cultural, econòmica i geopolítica, cercar fórmules que permetin un vertader poder a la nostra col·lectivitat i, al mateix temps, una solidaritat amb els altres pobles.

L'autodeterminació constitueix necessàriament un procés viu, constant i dinàmic, que no acaba quan un poble o nació té un poder polític propi, sinó que se manifesta de manera constant a dos nivells diferents: un intern amb un sentit precís respecte a l'autogovern, amb un govern participatiu a partir de l'expressió de la voluntat popular, en definitiva, amb una

democràcia participativa; i a un altre nivell de tipus extern, que és la manifestació a través de la participació i la integració en les estructures supranacionals.

Un dels problemes indubtables és estructurar jurídicament la voluntat sobirana dels pobles. En aquest sentit l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, cal recordar-ho, ens arribà per la via menor de l'article 143 de la Constitució de l'Estat i, ni tan sols els pobles de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, pogueren manifestar el seu acord o desacord, tal com preveu l'article 151 de la Constitució.

Indubtablement partim de mínims i, a més a més, l'actuació quotidiana de l'administració de l'Estat i de l'autonòmica ens volen seguir mantenint en aquests mínims.

Pens que un debat serà sobre el dret a l'autodeterminació ens hauria de dur, com a mínim, cap a admetre i potenciar la nostra realitat nacional diferenciada en el conjunt de l'Estat, i a deixar de fer renúncies constants dels nostres drets nacionals. Una de les renúncies que de cap manera podem fer és la del dret a l'autodeterminació.

Només així té lògica la defensa aferrissada del que preveu l'article nové del nostre

Estatut d'Autonomia: "Les institucions d'autogovern, en compliment de les finalitats que els són pròpies, promouran la llibertat, la justícia, la igualtat i el progrés socioeconòmic entre els ciutadans de les Illes Balears, com a principis de la Constitució, així com la participació d'aquests en la vida política, cultural, econòmica i social. Igualment, inspiraran la funció de poder públic en el sentit de consolidar i desenvolupar les característiques de nacionalitat comunes dels pobles de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, així com les peculiaritats de cadascuna d'elles, com a vincle de soli-

daritat entre totes les illes."

A partir d'aquesta concepció és quan vertaderament podem parlar de solidaritat i de participació en projectes concrets de reestructuració política de l'Estat espanyol i d'Europa.

Ja està bé de renúncies. Ja està bé de provincianismes. Ja està bé de demagògies i, sobre tot, ja és hora de que, amb tota serenitat facem front a les ideologies contràries al desenvolupament de les característiques nacionals dels pobles de les Illes Balears.

Sebastià Serra i Busquets.
PSM-EN

Cada mes intentarem oferir-vos l'opinió dels partits polítics i d'altres entitats, respecte al tema de l'AUTODETERMINACIÓ.

CORDAM CADIRES

Carrer Síquia, 70 Tel. 65.03.25
07630 CAMPOS

Taller Mecànic CA N'ARNAU

Carrer Provenza, 36
Tel. 65.10.63
07630 CAMPOS

Gremi Boneters, s/n. - Tel. 75.01.00
POLÍGON LA VICTÒRIA
07009 PALMA DE MALLORCA

TRANSPORTS
MESQUIDA

RONDA CATALUNYA, 9 - Tel. 65.01.47
07630 CAMPOS

PERRUQUERIA I ESTÈTICA

Carrer Santa Bàrbara, 2 - Tel. 65.21.28
07630 CAMPOS

LA UNITAT ÉS LA FORÇA

De fet, i ja d'entrada, he de dir que a mi, i molt particularment, la paraula -el Mot-Autodeterminació em sembla insuficient, enganyós, gairebé fantasmagòric i abstracte; perquè autodeterminació no és sinó una expressió textualment fictícia, creada per alguns polítics pera a enterbolir fets més concrets i amagant unes realitats potser per a alguns d'ells no massa clares i poc enaltidores, de moment. Però com que personalment no participo de manera activa ni partidista en el joc polític que es va fent i desfent en aquesta terra ja desconeguda per propis i estranys, puc dir i asseverar ben clarament que la confusió sembla expandir-se amb pes de plom sobre uns idearis polítics que cap raó ni força no poden transgiversar ni malmetre perquè la identitat d'un poble no la pot imposar ni negar cap espectre polític amb poder. L'Autodeterminació és un dret que qualsevol poble té i per tant nosaltres, com a poble i nació que som, diferenciats històricament i cultural de tants altres, tenim el dret d'exercir-lo. Així de clar. El poeta eivissenc Marià Villangómez ho ha expressat d'una manera contundent: "El dret a l'autodeterminació és una actitud perfectament desitjable, ja que és un dret alienable de cada poble". I Àngel Colom, d'ERC, ho ha dit potser amb més vehemència: "Les nacions no hi poden renunciar, perquè és un dret inalienable dels pobles, i tot poble té dret a decidir el seu futur polític sobiranament."

Ara bé, del que es tracta, en el fons, és reformar la Constitució de l'Estat Espanyol -de millorar-la, diria-

per tal d'assentar jurídicament i políticament els fonaments de les nacions que el conformen. La qual cosa em sembla no únicament viable i possible, sinó urgent per tal d'aconseguir l'estat de dret que la Constitució ens atorga. En uns moments en els quals s'està gestant l'Europa de les nacions, la identificació de cada una d'elles en el panorama polític europeu és un gest preocupant que demana l' aclariment de totes les forces polítiques per deixar ben assentats els límits que fiten totes les identitats. Evidentment els europeus -com Estat sobirà- han de diferenciar Galícia i Luxemburg, Grècia i Portugal, Euzkadi i Alemanya. Perquè les nacions no es creen, sinó que són, i cada una té la seva pròpia identitat.

Enfront d'aquest fet, però, allò potser més inquietant, i en la qual cosa convendria insistir-hi amb més eloquència, intel·lectual i política, és, i en el cas nostre, en la necessitat formal d'unificar la dictaminació política que podria definir unes terres i uns països que per raons històriques i culturals no poden anar cadascuna pel seu compte, aïllades i deslligades; sinó intentar una unificació política que doni força i responsabilitat a unes idees conjunturals tans imprescindibles com necessàries.

Em fa l'efecte que, en el fons, hi ha l'intent d'aconseguir-ho, però hi veig entrebancs desmesurats que ho poden fer malbé. Dins l'Europa de les Nacions la unitat de tots els pobles i les terres que conformen els Països Catalans és imprescindible. Sobretot perquè l'esforç comú,

unitari i humà, té un pes transcendental que individualment resultaria molt poc viable i potser impossible. És necessària, per tant, la unitat, l'esforç comú, de tots. L'Estat Espanyol no és sinó un organigrama polític tot ple d'imposicions abstractes -amb sang i pólvora- que té ben poc de realista, i que a la vegada malmena, directament i indirecta una unitat europea que no és espanyola, ni italiana, ni de cap nació en particular, sinó de Tots. "Cadascú és cadascun", deim a Mallorca. I així de clar.

L'autodeterminació, per tant -i el mot, com he dit, em sembla insuficient i raquíctic- s'ha d'aconseguir amb la unió de tots els països amb una cultura, una història, i uns lligams econòmics comuns, per tal de prendre força en la unitat de l'Europa de les Nacions que s'està gestant. Autodeterminació sí, però no per ara, sembla. Perquè posats a ésser estrictament realistes hem d'acceptar el fet que les forces polítiques que manen i comanden no són, avui, les més idònies per tirar endavant una iniciativa d'aquesta envergadura.

Però hem de tenir ben clar que el futur és a favor nostre, de tots els quei defensam les arrels de la nació on hem nascut, i que no podem renunciar a tantes reivindicacions com les que tenim a la mà i ens pertoca signar-les.

Europa no és un miratge, com no ho és tampoc l'autodeterminació de totes les terres, la gent -illes i serralades- que se senten plenament identificades, en un sentit global i unitari, d'una Europa de tots. Anar a contracorrent significaria malmenar inútilment la història. Ens sentim europeus i ciutadans del món, perquè ho som; sobretot per això. Sabem, amb certesa, que l'Estat Espanyol és un cos sense to, que tocam amb les mans dia a dia -no sé si per a bé o per a mal, i no som pessimista- però tenim ben clar, i qui ho negui que tiri la primera pedra, que a Madrid (eix i centre de l'ex-Imperi) mai no han resolt els problemes que aquí hauríem resolt molt millor i més prest. I així és.

Damià Huguet.

**Café
TURISME**

**MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ
MIQUEL LLADÓ**

Avda. La Virgen, s/n. - Tel. 65.06.75

LA CAMPANYA DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Els més alts representants del govern de les nostres Institucions autonòmiques i locals han fet pública recentment una crida al conjunt de la societat balear, convidant tothom a participar i col·laborar a la **Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears**.

La Campanya forma part de l'Acord Institucional que els convocats signaren el 18 d'octubre passat (publicat íntegrament en el B.O.C.A.I.B. núm. 144, de 21 de novembre de 1989.) Poc abans, la Consellera de Cultura, acompanyada dels responsables de Cultura del CIM i de l'Ajuntament de Palma, n'havia presentat el projecte a la Comissió de Cultura del Parlament Balear, i haviarebut el suport unànime dels seus membres. Podem considerar, per tant, que l'acord té les característiques d'un vertader Pacte Institucional, capaç d'aconseguir el seu objectiu explícit d'il·lusionar el conjunt de la societat balear en un projecte col·lectiu encaminat a la plena normalització de la llengua de les Balears, en un clima de concòrdia i de respecte dels drets de tots.

La campanya és necessària a causa de les dificultats objectives d'un procés social que ha de situar la nostra llengua al lloc que li correspon com a llengua pròpia i oficial de les Illes Balears sense entrar en conflicte amb la que fins fa poc havia ocupat el seu lloc -i que és també oficial, ja que ho és de tot l'Estat-, i respectant els drets lingüístics de tots els ciutadans. Aquest procés només pot avançar en un clima de bona convivència ciutadana i de respecte mutu, si els seus objectius són assumits per la totalitat del poble

de les Illes Balears, i si hi ha consens en l'adopció d'una nova pauta social, que elimini els vicis de comportament diglòssic i ens permeti evitar dos perills igualment greus i igualment capaços de fer impossible la normalització:

1.- El manteniment, per inèrcia, del castellà com a llengua predominant de la relació pública, i fins i tot de la privada.

2.- L'enfrontament entre ciutadans per motius lingüístics.

Tots tenim experiència diària de fets i situacions que demostren l'existència d'aquests dos perills. I per evitar-ne un, molts cauen en l'altre, i tot plegat fa que es mantengui un clima de recels i de mala consciència que ens impedeix avançar i fomenta el pessimisme i el desànim.

La Campanya de Normalització Lingüística ha de canviar tot això. Amb la seguretat que allò que estableix la Llei és un objectiu compartit pel conjunt de la societat de les Illes Balears, hem de començar, tots junts, i amb optimisme, a posar-ho en pràctica amb tota naturalitat.

Per això l'objectiu essencial de la Campanya, en la seva primera fase, és aconseguir l'adhesió explícita del major nombre possible d'institucions i col·lectius, i de cada ciutadà particular, al recobriment de la llengua en un clima de concòrdia. La consciència d'una voluntat comuna estimularà l'esforç de tots i evitarà polèmiques estèrils.

Ha de quedar clar, però, que no es tracta d'una adhesió purament formal. Adherir-se a la campanya comporta el compromís de reflexió sobre la pròpia situació -com a

persona o com a col·lectiu- respecte a l'objectiu final de la normalització, i l'adopció de mesures per millorar-la tan aviat com sigui possible. A imitació de les Institucions que ens convoquen, la nostra primera preocupació no ha de ser allò que els altres han de fer per la normalització, sinó allò que personalment o com a grup hi podem aportar.

Les adhesions col·lectives han de comunicar-se formalment al Secretariat de la Campanya (provisionalment instal·lat a l'Obra Cultural Balear: C/ Impremta, 1 - Palma), que en publicarà les llistes.

Els especialistes en llengua i en planificació lingüística que vulguin col·laborar a la campanya formant part de l'estructura descrita a l'annex de l'Acord Institucional, i les Institucions que tinguin interès a aportar-hi algun dels seus tècnics, poden adreçar-se també al Secretariat.

És molt important que totes les persones i institucions que treballen de fa temps en tasques de normalització s'incorporin des del primer moment a la campanya i hi

aportin el seu entusiasme i la seva experiència. I també que totes les forces polítiques, sindicals, cíviques i culturals s'hi adhereixin, i preparin i duguin a terme el seu propi programa de normalització.

Des del Secretariat i la Comissió Tècnica, mirarem de posar-nos ràpidament en contacte amb tots. Però he volgut acudir als mitjans de comunicació -dels quals esperem un suport que és absolutament indispensable per aconseguir l'ambició objectiu que ens hem proposat- per dir-vos: "La llengua és feina de tots", perquè és patrimoni de tots. Les nostres Institucions de govern s'han unit per recobrar-la, i ens conviden a tots a col·laborar-hi. La Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears és tasca i responsabilitat de tots els seus ciutadans. Que ningú se'n senti marginat!

Esperam adhesions, suggeriments i ofertes de col·laboració.

Tots seran ben rebuts.

Aina Moll.
 Coordinadora
 de la Campanya

Campanya de Normalització Lingüística

Els Presidents del Govern de les Illes Balears, del Consell Insular de Mallorca, del Consell Insular de Menorca i del Consell Insular d'Eivissa i Formentera i el Batle de Palma

COMUNIQUEM a tots els ciutadans que el dia 18 d'octubre de 1989 firmarem un Acord Institucional pel qual es comprometem a intensificar els seus esforços, dins les respectives institucions, per donar compliment total a les disposicions de la Llei de Normalització Lingüística, a coordinar les seves accions en una **Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears** i a fer una crida conjunta a la participació dels Ajuntaments de les Illes Balears que vulguin adherir-s'hi.

En virtut d'aquest acord,

CONVOQUEM els ajuntaments, els partits polítics, els sindicats, les institucions cíviques i culturals, els mitjans de comunicació i el conjunt dels ciutadans, a fer tots plegats un esforç per donar impuls al recobrament de la llengua pròpia de les Illes Balears com a instrument normal de comunicació de la seva societat.

VOLEM il.lusionar el conjunt de la societat balear en un projecte col·lectiu encaminat a aconseguir la plena normalització lingüística de la nostra Comunitat, en un clima de concòrdia i de respecte dels drets de tots.

DEMANEM el suport i la col·laboració de tots a la **Campanya de Normalització Lingüística** que es durà a terme amb el patrocini conjunt de totes les Institucions.

Adreça provisional: Obra Cultural Balear. C/, Impremta, 1
Tels. 72.32.99 - 71.48.57 Fax: 71.93.85 07001 Palma de Mallorca

EL PRESIDENT CAÑELLAS HA REBUT ELS MEMBRES DE LA NOVA JUNTA DE L'ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA DE MALLORCA

El president de la Comunitat Autònoma, Gabriel Canellas, va rebre, en audiència, els membres de la nova junta directiva de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, que presideix Carles Costa.

En el decurs de l'audiència, el President d'aquesta associació, Carles Costa, acompanyat del Vicepresident, Gaspar Sabater, i del secretari, Onofre Arbona, han presentat al President Gabriel Cañellas la nova junta directiva constituïda el mes passat

a Sant Joan. Altres vocals de la junta són: Rafel Ferrer, Maria Galmés, Jaume Casenoves, i Gabriel Fiol.

Actualment l'Associació de Premsa Forana està formada per més de quaranta revistes i s'esperen noves incorporacions.

Per altre part, el Govern Balear subscriu anualment un conveni de col.laboració amb l'Associació de Premsa Forana de Mallorca per tal de facilitar un ajut econòmic a totes les revistes, segons la seva periodicitat.

COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Call Vermell
ràdio
103.8 F.M.
C A M P O S
EN REFORMA

Malgrat les darreres noves que rebéreu de Call Vermell Ràdio no fossin del tot òptimes vos hem d'anunciar que hem rebut el suport de noves col.laboracions, tant a nivell econòmic com a nivell de programació.

El primer que cal fer és una reforma al Local on està actualment ubicada l'emissora. Per això, mentre durin les

obres, Call Vermell Ràdio interromprà la seva emissió habitual dels dilluns, dimecres i divendres.

Mentretant la comissió gestora, juntament amb els col.laboradors (els habituals i d'altres que ens oferiran nous programes) preparam la nova programació, que ja vos podem anticipar que es veurà ampliada als dissabtes.

A més de tot això, amb les col.laboracions econòmiques que esperam rebre de diverses institucions, podrem anar renovant l'equip tècnic i adquirint nova discografia.

Per acabar-ho de enrodonir només ens manca veure alentades les nostres ganes de fer feina amb el suport d'un bon munt de radiooients campaners.

Ja sabeu que, com sempre, restam oberts a qual-

sevol tipus de col.laboració que vulgueu fer.

Dins poques setmanes rebreu informació més detallada sobre la nova programació i horaris.

La comissió de Call Vermell Ràdio.

**Café
TURISME**

JAUME FERRER I MAS

Reparació i Venda de Motos
Motoserres i Motocultors

Carrer Lepanto, 1 - Tel. 65.00.60 - Campos

EN VICENÇ MANEL FUSTER I CAIMARI: UN JOVE DISSENYADOR DE JOIES

En aquesta ocasió coneixerem una persona que, encara que és jove ja té una gran experiència i domini de l'ofici d'argenter i rellotger. És en Vicenç Manel Fuster i Caimari. Membre d'una família d'argenters es va iniciar a l'ofici des de petit. Als 14 anys ja duia ell tot sol una tenda i arreglava rellotges. Avui en té 24 i dissenya i fa les seves pròpies joies. Encara que la seva família està a Felanitx ell es troba bé a Campos i diu que no se'n anirà d'aquí.

El visitam a la seva tenda - taller "Sant Julià" al carrer Antoni Vives.

- Com vares aprendre a fer de rellotger?

- En vaig aprendre per caparrut, perquè mon pare no em volia ensenyar, perquè m'havien operat dels ulls quan tenia quatre anys i no volia que aprengués l'ofici de cap manera. Però quan jo sortia d'escola anava a la tenda a veure'l fer feina. A ca la meva padrina (on abans teníem el taller i la tenda que després vàrem traslladar al carrer Major de Felanitx) hi havia rellotges i vaig començar a culetjar i fer quatre proves, també vaig trobar llibres que eren de mon pare i va arribar un moment que ja sabia arreglar un rellotge i fer quatre feinetes.

Llavors, als catorze anys vaig venir a fer feina aquí, jo obria cada dia la tenda i la mateixa feina em va anar ensenyant.

També he anat estudiant. Tot d'una que varen sortir els rellotges electrònics no em va quedar més remei que fer cursets, he anat comprant tots els llibres que han sortit damunt

aquest tema, perquè sinó quedés estancat. Un rellotge electrònic és molt distint d'un rellotge mecànic normal.

Jo veng de família d'argenters, el meu padrí patern ja ho era. Les eines d'argenters que jo tenc són totes antigues, tenc un banc per a fer fil d'or i de plata fet tot de fusta (els moderns són metàl·lics), i que funciona amb cadenes, és una peça de museu i fa la feina ben igual que la que fa un de modern, en canvi les eines de rellotger no, perquè la meva família eren tots argenters, que és molt distint, ara això ve tot junt perquè són dues coses que es complementen molt bé.

El meu padrí va montar una tenda a Felanitx, venien rellotges i els havien de dur a arreglar a Palma. Mon pare va aprendre d'arreglar rellotges per poder donar un servei més ràpid al client, llavors ell ja va dominar els dos oficis i jo he seguit tot el que ell sabia. Tenc set germans i de moment no n'hi ha cap

que dugui idea de continuar la tradició.

- Quin procés segueixes per fer una joia?

- Primer de tot fer el dibuix, llavors selecciones, si ha d'haver pedra, la pedra que vols posar, després he de fer tot el procés a mà, no tenc cap tipus de mecanització. Fondre el metall, si he de fer filets faré els que hagi de mester, les planxes que necessiti, i anar construint la peça per les seves parts; quan tens la peça feta l'has d'esmerilar ben esmerilada, acabar de montar i fer net. Això ve a ser el procés, és diferent d'una peça a l'altra, per exemple, per fer un aro fons l'or, fas el fil, el voltes el soldes, l'enrodones un poquet amb quatre cops de maça, l'esmeriles i el poleixes. En canvi, per fer un collar que duu una montura amb 4 o 5 pedretes primer

has de fer les montures, llavors has de prendre les mides de la llargària, posar les pedretes, soldar les anelles a la cadena que li hagi de posar i polir.

Tot té el mateix procés, no ha canviat en tots els anys que fa que hi ha joieria, el procés de fer una joia és el mateix ara que fa 100 anys.

- Quins materials utilitzes? Fas tota mena de joies?

- Faig peces de tota casta, tant de disseny propi com idees del client. Sempre m'agrada que el client sàpiga el que vol i dugui una idea feta, fins i tot un dibuix, per estar segur de que després li agradarà. Faig servir plata, or i tota casta de pedreria: esmeraldes, brillants, diamants, vidre, . . .

- D'on et venen les idees, la inspiració?

FOTO: DAMIÀ PROHENS (FOTO VIDAL)

- La inspiració ve en el moment més inesperat, pot venir-te al cine, mirant la tele o allà on sigui, quan tenc una idea tot d'una que pug la dibuix. Primer de tot una peça s'ha de dibuixar, si no dibuixes no et surt. Abans d'investir has de saber el que vols fer, llavors sobre la marxa fas els canvis.

La inspiració em ve quan ve i com ve. De vegades voldries fer una cosa; li comences a donar voltes i no te surt, i qualque vegada sense pensar-hi et surten idees.

- Quan fas la teva feina?

- Aprofit les hores que no ve gent, els vespres, els migdies, els dissabtes horabaixa i els diumenges dematí.

- Només fas feina per Campos o també en fas a fora ?

- Faig feina per la gent de Campos, per a dues joieries de Manacor, tenim fabricació de joieria (feim peces en plata i les venem a l'engròs) i també duc una representació de rellotges de la marca Duward i Osaris. També estic en tràmits amb una fàbrica de Girona per fer "cordoncillo" mallorquí en plata. Això és tota la meva dedicació en aquest moment i a estones és molta feina.

- Tens qualche especialitat?

- Som especialista en gravats i encastaments (posar pedres que s'aguantin amb el mateix or).

- Deu esser una feina de molta tranquil·litat, no és ver?

- Els nirvis els has de tenir dins la butxaca, en sortir si els te vols posar els agafes i els te poses. Si una cosa no et va bé la deixes i n'agafes un altra, si tampoc et va bé a defora, xerres amb el veinat i en tornar a entrar t'anirà bé.

- Hi ha unes joies típicament mallorquines?

- Sí, hi ha els botons, les botonades de pagesa, el "cordoncillo", els aros llisos i entorsillats, el cordó de granet, que té set granets i és tan mal de fer que només hi ha una persona a Mallorca que el fa, i pulseres amb una creu.

- Avui hi ha molta de competència per part de la bijuteria?

- La bijuteria ha guanyat terreny a la joieria per dos factors, des del meu punt de vista. Primer, per la puja de preu tan espectacular que va tenir l'or fa una sèrie d'anys, i segon, per l'estandarització que ha tengut la joieria. Durant molt de temps es venia sempre el mateix: el típic aro, la medalleta, etc., no es creava, no es feien peces noves ni guapes com es fan ara a la bijuteria que és molt més barata, amb unes peces que n'hi ha moltes que són precieuses, ha anat agafant força.

Ara s'està fent molta cosa nova en or i a bons preus, perquè l'or és més

FOTO: DAMIÀ PROHENS (FOTO VIDAL)

econòmic, però s'han des- pert un poç massa tard i la bijuteria els ha guanyat. Però, una peça d'or sempre és una peça d'or!

- Hi ha molts de dissenyadors de joies a Mallorca?

- Hi ha molta joieria i poc joier, la majoria són venedors de joies. Els qui han fet doblers no fan feina, la donen a fer a altres que tenen tallers petits i no tenen mitjans per tenir un bon local.

Segons a quins pobles de Mallorca hi ha manca de rellotgers, no n'hi ha qui els sàpiga reparar i ho solen enviar a Palma.

- Què significa la marca que poses a les

teves joies?

- La marca FUSCAI és una exclusiva meva, són les tres primeres lletres dels meus llinatges, Fuster Cai- mari.

- I deixam en Vicenç Manel seguir amb la seva feina que ell defineix així. "La joieria és un art dedicat a la dona". Esperam que ell es pugui seguir dedicant a aquest art per molts d'anys.

Antònia Sitjar
Núria Vives

ENTREVISTA A UN PALLASSO FAMÓS: EN "GABY".

El passat 26 de gener reberem a Campos la visita del Circ Europa, que amb dues actuacions va posar una nota d'alegria i fascinació al que fer quotidià del nins campaners. Entre els tradicionals domadors, malabaristes, equilibristes, etc. es trobava un personatge prou conegut, el pallaso "Gaby". Ressò va tenir ocasió de conversar amb ell i conèixer un poc la persona senzilla i bondadosa que hi ha darrera la seva famosa imatge.

Viatja a una caravana sense cap tipus de luxe, acompanyat de la seva dona i els seus cinc fills. Membre d'una llarga família de pallasos, va començar des de molt petit a l'espectacle. Juntament amb els seus germans, Fofó i Miliki, es va preparar als conservatoris de Madrid i de París, i ha continuat els seus estudis musicals a Suècia, Noruega, Dinamarca, . . . mentres viatjaven amb el seu pare. Ell ha fet el mateix amb els seus fills i diu que compta amb cinc professionals molt bons.

- Quina diferència hi ha entre la televisió i el circ?

- Bé, el circ i el teatre són dos mitjans on l'artista està en contacte directe amb el públic, i és molt més agradable. Però duim 35 anys fent televisió i ràdio per tota Amèrica, i a alguns estudis hem arribat a tenir fins a 500 persones. Per exemple, als països de parla castellana hi ha uns grans estudis de 250 a 500 persones on la ràdio es fa davant del públic, en directe, i també surt a l'aire.

- Suposam que sortir a la televisió el va catapultar a la fama aquí a Espanya, oi?

- Es un mitjà on un arriba immediatament a totes les llars, si un és moderat i entra amb respecte, amb una gràcia estudiada i preparada per no ofendre a ningú.

- Perquè sempre ha fet de pallaso llest?

- Perquè en tot fa falta un "Quijote" i un "Sancho Panza". Un representa la cosa intel·lectual, la sèria, i després el còmic resulta que

és més intel·ligent que el seriós. És la contrafigura que ha d'existir en tot, perquè si no hi fos, qui preguntaria? És el diàleg.

Jo he estat la contrafigura sèria durant un temps, però anteriorment, com que els meus gemans eran més petits que jo i no treballaven, jo era llavors còmic amb els membres majors de la meua família; més tard vàrem fer la parella amb en Fofó.

- Del grup format per Gaby, Fofó i Miliki, i més tard Fofito i Mili-kito, qui era el cap?

- No, no, aquí si que no pot existir això, és una cosa que es fa d'acord comú, no hi ha cap. Allà tot es treballa posant cadascú el que pot, ens sèiem un dia a la setmana i escrivíem la sinopsi de tres o quatre programes, cada un se'n duia el su treball a casa i ho escrivia, tots érem iguals. Ara, no hi ha dubte que jo era el major, el cap de la família, que per experiència i responsabilitat té un poc més de comandament.

- Segueixen fent coses junts?

- No, ara a en Miliki el Govern Autònom de Madrid li ha proporcionat una de les sales més sèries i boniques que hi ha a Madrid; ell té una companyia amb les seves filles i els seus néts.

- Quines característiques ha de tenir una persona per poder ser pallaso?

- Un ha de néixer i s'ha de fer, les dues coses. S'ha de néixer i després tenir la voluntat i afició per afrontar una gran quantitat de dificultats, perquè si no tots seríem ar-

FOTO: DAMIÀ PROHENS (FOTO VIDAL)

tistes. Ha de ser un home cult, haver acabat (com a mínim) el batxillerat, i després anar ampliant estudis, conforme es va pel món es van aprenent coses bones, es veuen còmics d'altres països, etc. Cada país d'Amèrica té còmics extraordinaris: en Cantinflas, en Sandrini, ... tenen molt de talent.

- Què es sent en sortir a l'escenari i estar en contacte amb la rialla dels nins?

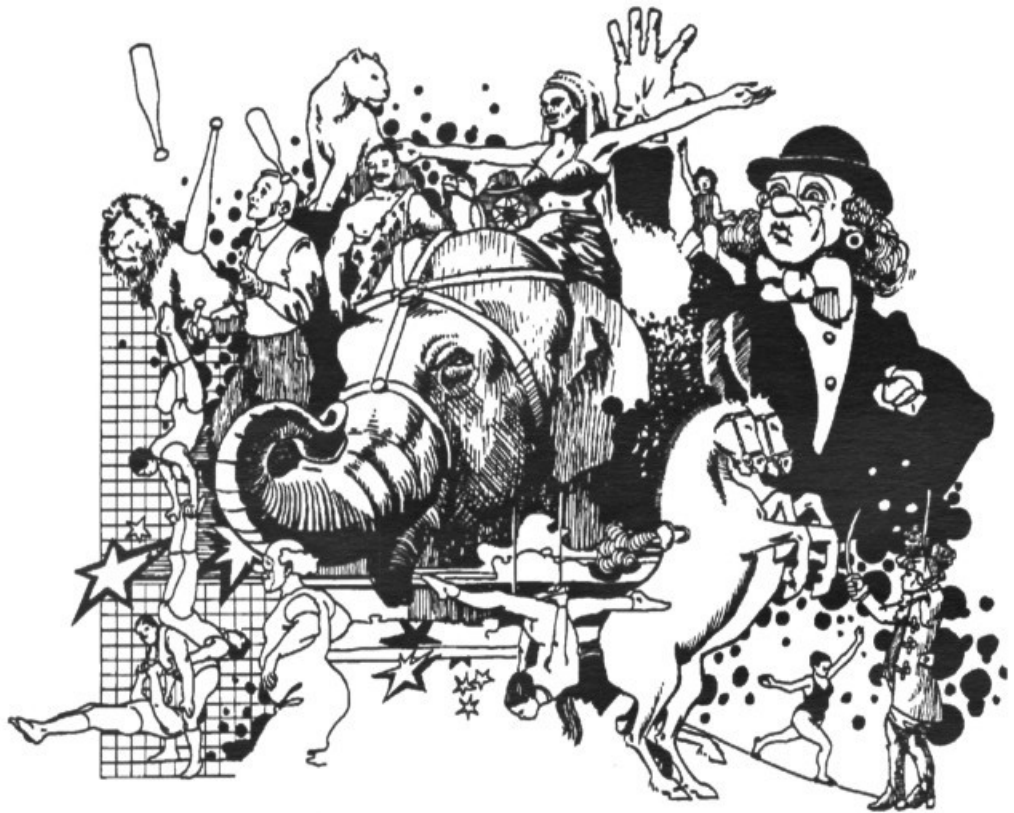
- Una gran felicitat. Però s'ha de tenir en compte que nosaltres des de molt petits ja tenim experiències, per exemple el meu fill de quatre anys ja és un veterà, des de que tenia un any surt a la pista. Tot professional té un gran respecte al públic, és una espècie de por.

- Què fa actualment apart del circ?

Nosaltres tenim unes oficines a Madrid on s'ocupen de la publicitat. Hi ha molts productes que es volen anunciar mitjançant la nostra imatge: fabricar ninots, juguetes, bosses, tavalloles, llàpisos, etc. amb la nostra imatge. Ara amb els meus fills tenim ofertes de fer ninots des del més gran al més petit, "Els Gabitos".

- Estaria disposat a tornar a la televisió?

- Sortim sovint a la televisió de Venezuela, Puerto Rico, Bons Aires, ... Hi anam, hi estam una setmana, gravam programes i ens tornam cap a aquí. A Espanya de moment no feim televisió. Quan s'organitzin totes les televisions autonòmiques i privades

l'artista s'haurà de multiplicar davant la quantitat d'ofertes de feina que hi haurà.

Nosaltres, com que hem fet 35 anys de televisió a Amèrica, estam molt lligats a aquells països, a més, a qualsevol país hi ha una colònia espanyola importantíssima que demana tenir de tant en tant els seus artistes.

- Quant temps al Circ Europa?

- Al Circ Europa hi som per la segona temporada, ens queda fer la tercera. Vàrem començar aquesta gira el novembre, ara acabam i passam a una altra regió d'Espanya. Tenim prevista una gira per França; als països europeus tenen curiositat per conèixer els artistes de televisió espanyols.

- És diferent l'humor que es fa a un país que a un altre?

- Als països llatins s'ha d'usar un poc més de picardia, als escandinaus i anglosaxons fem un humor molt més blanc, senzill, perquè el públic adult es converteix en nins molt petits. El nostre ja demana més, se l'hi ha d'amagar molt l'acudit i la situació còmica, doncs l'endevina tot d'una.

- Com ha trobat els nins mallorquins?

- Doncs igual que tots els nins d'Espanya, molt receptius, molt intel·ligents, hi ha que veure com són! No hi ha diferència dins el nostre Estat, i no sols això, sinó que els nins sudamericans són exactament igual que els nostres.

Com a cosa curiosa els hi puc dir que m'he fixat que els mallorquins han aportat molt a la cultura de Puerto Rico. Allà a l'ensaimada li diuen "una mallor-

ca", hi ha una sèrie de paraules, com el "Palo", es menja frit, porcella, ... Els mallorquins han sembrat allà part de la seva cultura, el Govern Balear hauria de fomentar més aquesta comunicació.

- Què va demanar als Reis Màgics?

- Només una cosa, salut per la meva dona i pels meus fills, i també per a mí.

- Vol afegir res més?

- Que ens duguem tots molt bé, que ens estimem molt, tots els espanyols som una gran família.

Miquel Adrover.
Núria Vives.

20 ANYS PEL SEU NOM ELS CONEIXEREU

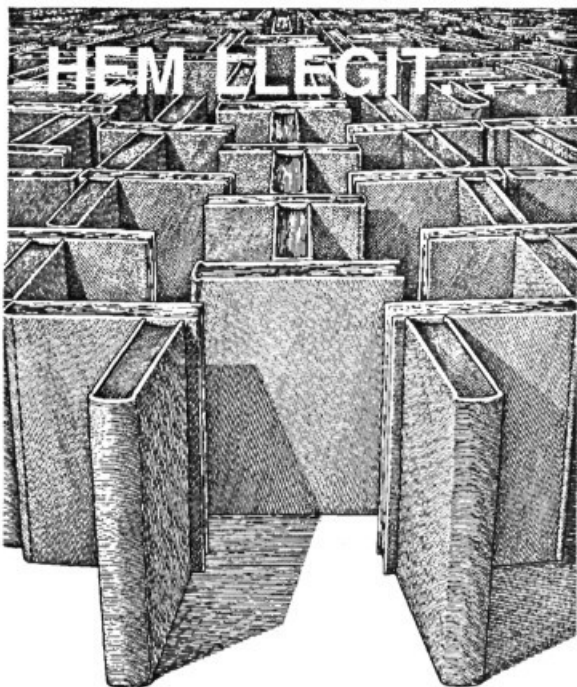

FOTO VIDAL

- 1.- Mª Àngela Puigserver Gomila
- 2.- Patricia Sánchez López
- 3.- Coloma Mª Adrover Moll
- 4.- Lluçia Adrover Monserrat
- 5.- Maria Bonet Cerdà
- 6.- Catalina Valera Giménez
- 7.- Mª Magdalena Servera Nadal
- 8.- Catalina Ballester Rigo
- 9.- Maria Lladó Estelrich
- 10.- Antònia Burguera Mulet
- 11.- Francisca Coll Fullana
- 12.- Maria Gelabert Obrador
- 13.- Maria Mercadal Veny
- 14.- Gabriela Mª Adrover Rigo
- 15.- Sebastiana Estelrich Salom
- 16.- Concepció Prohens Veny
- 17.- Sor Antònia Mª Fluxà Caldentey
- 18.- Maria Ripado Mas
- 19.- Antònia de Fàtima Bordoy Obrador
- 20.- Maria Ballester Rigo
- 21.- Francisca Marín López
- 22.- Antònia Rigo Sbert
- 23.- Margalida Rigo Canet
- 24.- Lluçia Adrover Cirer
- 25.- Milagros Martínez Giménez
- 26.- Catalina Torrens Valls de Padrines
- 27.- Sebastiana Ballester Mulet

Nines de 3er. i 4art. del Col·legi de les Religioses Franciscanes de Campos. Curs 1970 - 71

Aquest espai és una forma de mostrar-vos i fer-vos a saber que surten articles o escrits ben interessants dins altres mitjans de comunicació. No és propaganda, sinó comentari favorable perquè el qui vulgui vagi al mitjà en qüestió i s'ho miri millor, o bé, per al que no té temps (bona excusa!) i li basta el que podem dir resumidament.

Avui vos present l'article aparegut a LLUC (Nov-Des 89), d'En Joan

Buadestitulat "Cap al 1993: una Europa contra el planeta?". Aquest autor, (cap interès, no el conec), presenta magistralment els trets dels tres grans corrents ideològics que es perfilen a Europa i al Món: liberalisme, neofeixisme i eco-socialisme o model "verd". Les prioritats dels liberals són: llibertat de mercat i explotació de recursos, preservació d'un mínim benestar, mínima oferta de reforma econò-

mica i protecció ecològica, respecte de les minories nacionalistes industrials amb relaxació de fronteres estatals. Aquestes prioritats es jerarquitzen segons els votants de cada lloc. Les prioritats del neofeixisme o tecnofeixisme són: la recuperació del discurs antiglobalista i corporativista mantenint, però, els objectius i el liberalisme (la defensa d'un estatus econòmic elevat enfront de la pobresa o misèria). Aquí es veu la dinàmica nord-sud, com a plenament acceptada per aquests models. El model "verd" prioritza les actuacions de cara a salvar el planeta d'una catàstrofe ecològica i parteix dels plantejaments dels Informes, ja històrics, del Club de Roma sobre les limitacions del nostre món. Una idea central: som a un planeta "pluriversal", això vol dir que al món no solament hi ha un model únic i implica una versió diferent de les relacions amb el Tercer Món. Una frase em sembla necessària de transcriure: "La nostra qualitat de vida no ens

preocupa més que la supervivència del Sud. Els problemes i solucions del Nord i del Sud són interdependents".

Finalment, l'autora es demana quin plantejament s'adopta des de les Balears davant aquests entrefors.

La reflexió de l'article pot semblar massa elevada, massa llunyana de nosaltres però em tem que aquesta "gran" discussió ja influeix sobre tots els esdeveniments d'Europa i del Món. Els europeus hem de ser conscients que, com a bressol cultural que som tenim una responsabilitat que ens pertoca. (Permeteu-me, i acab, un exemple esgarrifant: un 25% de la contaminació CO2 correspon als automòbils -a Anglaterra- i un cotxe consumeix cada 1.000 Kms. tant oxigen com un humà en un any; i, a París, als barris "bons" es consumeixen 200 l. d'aigua per dia i habitant, mentre que, als barris populars, es limita a 90 l.).

Pere Ollers i Vives

NOTES D'ESGLÉSIA

"Qui és aquest, que fins i tot els vents i l'aigua l'obeeixen"?

Tradicionalistes i vanguardistes o modernistes. Crec que dins l'Església són difícils de delimitar aquests conceptes, perquè de vegades els modernistes són els qui s'acosten a les arrels primitives, en canvi els anomenats tradicionalistes són els qui segueixen els costums dels seus avantpassats més pròxims.

Per tant uns cerquen la puresa de la tradició més primitiva i els altres viuen el passat dels seus pares o dels seus avis, però només respecte a l'Església, perquè a ca seva i dins el món s'adaptin a les innovacions que els hi convé.

Cal mirar enrera, però molt enrera fins arribar als primers cristians i trobar la característica que els distingia dels altres ciutadans de l'Imperi Romà: "Mirau com s'estimen", deien ells. Així se donaven a conèixer. Per ventura avui en dia, a pesar de les diferents ideologies ens estimam. Si és així, els altres ho veuran.

Cristina.

SALUT

Voldria tractar en aquest article un tema relacionat amb el futur i la qualitat de vida. Tothom és més o menys conscient de l'empitjorament de l'entorn, és a dir de tot el que ens envolta (carrers, natura, boscos, mar, espais naturals, etc.). Tot això és degut al "progrés", a l'excés de consum, a la poca sensibilitat d'una gran part de la població, etc. L'equilibri ecològic es veu destruït cada dia més. D'una part, les grans indústries i les seves deixalles que maten tot el que toquen. Però també cadascú de nosaltres aporta el seu granet d'arena per a que aquest món sigui cada vegada més desagradable. En aquest article explicaré que podem fer a nivell individual per viure d'una manera més poc agressiva amb l'entorn. En general, duim un ritme de vida bastant monòton: feina tot el dia, dutxa el vespre, sopar, televisió i a dormir. Si creus que aquesta vida és millorable o si et preocupen els problemes de la degradació de la vida a la Terra, crec que aquest article t'interessarà.

Heu pensat mai en el món que deixarem als nostres fills i néts? **QUIN MÓN ELS PREPARAM?** Ho dic així, perquè som nosaltres els responsables de la vida que hauran de patir o gaudir els nostres descendents més pròxims. Podran dir gràcies pares i padrins pels vostres esforços per un món meravellós? o més aviat pensaran: ens heu deixat un món contaminat i condemnat... I mirant-ho d'un altre punt de vista: el de la reencarnació. Pensem que seràs tu i cada vegada altra vegada tu que hauràs de patir la brutor que hauràs deixat en vides anteriors... al cap i la fi, també ho haurèm de pagar nosaltres mateixos!

Què podem fer a nivell personal per frenar aquest abús que entre tots feim de la natura? Som tan petitons comparats amb les grans empreses contaminants i els "amos" de la política, que segurament pensau que no teniu res a fer, que la vostra opinió i el vostre comportament no compta... Però hi ha un camí infalible i, de fet, l'únic que ens pot treure d'aquesta difícil situació. I és començar senzillament per un mateix. Els moviments de protesta dels anys 70 que sorgiren per tota Europa varen popularitzar aquest slogan: **CANVIA EL MÓN, COMENÇA PER TU MATEIX!** I si tothom pensàs i actuàs

en conseqüència amb aquesta idea, el món canviaria positivament en poc temps.

A continuació pots llegir uns consells per adoptar a nivell individual i que ajudaran positivament a actuar contra la degradació del nostre entorn.

Com veuràs hi ha coses que depenen directament de nosaltres i altres que no. Ara bé, que no depenguin directament de nosaltres no vol dir que no hi poguem incidir d'una forma indirecta. Cadascú pot veure en quins aspectes pot tenir una actuació directa i decisiva i en quins altres les vostres accions seran més indirectes, però també necessàries.

UNA TERRA SOBREEXPLO-TADA.- La terra de cultiu a moltes zones de Mallorca està malalta, sobretot allà on més intensius són els cultius. La terra passa de ser un mitjà viu i carregat d'elements importantíssims (vitamines, minerals, organismes vius, etc.) a ser una terra de cada vegada més sintètica, que de cada vegada necessita més aportacions artificials (adobs químics, tractaments químics contra plagues, etc.)

FRUITA I VERDURES "DE PLÀSTIC".- Com a conseqüència del punt anterior, els productes de la terra són de cada vegada més poc gustosos i amb més poc aliment. Això sí, l'aspecte és inmillorable, però, precisament això ja és símptoma de que ens volen fer veure que és millor una poma lluent sense cap tara de paràsits que una dins la que s'hi ha aficat un cuc. Això és però, al revés. La segona poma és molt millor des de qualsevol punt de vista: alimentari, higiènic, de gust, etc. A la composició de la segona poma -cultivada naturalment- no hi manca res. Una poma "de plàstic",

és a dir cultivada semi-artificialment, ha perdut vitamines i minerals molt importants, i no sempre estan lliures de productes tòxics. Hi ha gent que té reaccions -picor, vòmits, malestar, etc.- després d'haver menjat fruita esquitxada i no rentada abastament! Això, a part de problemes de salut que no sabem quin origen tenen -al·lèrgies, problemes de pell, bronquitis, asma, etc.- i que experimentalment i pràctica són atribuïdes a residus en fruita i verdures.

ELS ADITIUS ALS ALIMENTS.- Està ben experimentat que de tots aquests aditius artificials (colorants, antioxidants, emulsionants, etc., etc.) pocs són inofensius per a la nostra salut. Quasi tots ells ajuden a estimular malalties, degraden les nostres defenses naturals i poden ser la causa de problemes impensables, com per exemple una agressivitat fora de lo normal, sobretot als infants. A més, a molts de països de cada vegada prohibeixen més "E's" (E-304, E-202, etc.) i en canvi al nostre país encara en trobam per tot. A altres països han retirat del mercat l'E-202 perquè és el causant d'agressivitat i depressions greus. Possiblement molta gent abans d'anar al sicòleg hauria de mirar si la causa del seus problemes emocionals no és en l'aliment que consumeix! Per estar més informat sobre aquest tema et pots comprar qualsevol guia d'aditius. Hi trobaràs coses sorprenents, i feràs la vida més agradable, sobretot als nins.

EL VIDRE ÉS MILLOR QUE EL PLÀSTIC.- La majoria d'aliments es venen envasats amb materials sintètics (plàstics i altres derivats). T'imagines les tones i tones de plàstic que se'n van als abocadors de fems i contaminen la terra i l'aigua? Hauríem d'esforçar-nos per usar el màxim de recipients de vidre. Per un motiu molt important. El vidre és reciclable, és a dir es pot aprofitar una vegada usat. I, a més, no és contaminant. Hi hauria d'haver contenidors per recuperar botelles i el vidre en general, així com ja ho fan a certes ciutats (a Palma, per exemple). A altres països tenen molt bones experiències respecte a la recuperació del vidre. La moda d'embolicar amb paper d'alumini també ens resultarà cara, perquè s'ha comprovat que l'alumini també és altament contaminant. De fet es tracta de

pensar en una millor qualitat de vida. Com podem disfrutar d'un paisatge o d'un passeig per un bosc si per tot trobam caramulls de papers, plàstics i brutor en general, deixats per gent que tenen més poc cap que els animals?

ELS SPRAYS.- Els primers anys de viure a Campos, m'assustava veure l'abús que es feia dels sprays. Si era a una casa i compareixia una mosca, tot d'una: psss. psss.psss. una bona xiflada d'spray per matar la mosca, i això per qualsevol insecte. Bé, ja sabeu que amb

l'ajuda d'aquests sprays hem aconseguit crear un forat monstruós a la capa d'ozon que envolta la terra, forat pel qual atravessen radiacions solars altament perilloses per la salut. Evidentment el forat no és degut únicament als sprays, també està causat pels fums que desprenen les indústries i els cotxes, etc.

MENYS COTXES I MÉS BICICLETES.- Si només ens hem de moure per dins el poble, no seria molt millor anar en bicicleta que en cotxe? Vos podeu imaginar un poble amb més bicicletes

que cotxes? Quina pau, quina tranquil·litat! I tornariem respirar aire pur . . . Hi ha països on s'ha establert un dia "LLIU-RE DE COTXES" i que significa que no es pot circular amb cotxe. sol esser els diumenges i aquest dia sembla que el temps hagi tornat enrera: els nins juguen tranquil·lament pels carrers, la gent es passetja feliç. Tothom, es troba molt més relaxat! I és que caminar i anar en bicicleta també és relaxant.

Clementina Clara.

UNES IDEES PER A MEDITAR

Conserva la tranquil·litat enmig del renou i la frisor, i pensa bé quina pau es pot trobar en el silenci.

Tracta't correctament amb totes le persones, sense que això t'hagi de representar cap violència mental.

Explica la teva veritat tranquil·lament i clar i escolta els altres, també ells desitjen contar el seu relat. Evita les persones agressives i escandaloses, perquè són una càrrega per a l'esperit. Si et compares amb altres persones et pots sentir desil·lusionat i vanitós perquè sempre hi haurà persones superiors i inferiors a tu.

Gaudeix tant del que ja has aconseguit com dels teus plans futurs. Dóna valor a la teva feina: per molt senzilla que pugui ser és una cosa que et pertany constantment en un temps on tot canvia continuament.

Posa molta atenció en les relacions comercials o amb els negocis, doncs el món és ple d'engany.

Però no t'enlluernis per la virtut dels altres. Molta gent lluita per grans ideals i per tot la vida és plena d'heroisme.

Sigues tu mateix. No esperis estimació de ningú, però tampoc

minusvaloris l'amor, perquè malgrat tot, la corrupció i insatisfacció, és etern com l'herba.

Segueix el pas dels anys amb delicadesa, sense anhelar res d'un temps que ja és passat.

Cultiva la teva força espiritual per tal de trobar-te protegit quan inesperadament les coses no vénen bé, però no te cansis amb pors infundades.

Moltes pors vénen del cansament i de la solitud. Imposa't una sana disciplina, però sigues al mateix temps amatent amb tu mateix.

Ets una criatura de l'Univers, no inferior als arbres i els estels: tens tot el dret d'estar aquí.

Encara que no ho tenguis totalment clar, pensa que l'Uni-

vers es desenrotlla així com toca, i que d'aquesta forma està bé. Per això, posa't amb pau amb Déu, sigui quina sigui la idea o imatge que tenguis d'Ell. I siguin quines siguin les teves aspiracions i feines en aquesta vida, manteni't en pau internament enmig de la confusió i el renou de la vida.

Amb tota la seva manca d'autenticitat, les seves tenebres i les seves desil·lusions, aquest món encara és meravellós.

Estigues sempre atent. Aspira a la felicitat. C.C.

(Aquest paper se va trobar dins una església, escrit per un capellà . . . fa 200 anys . . . ! . . . "no hi ha res de nou davall el sol . . .")

FE D'ERRADES RESSÒ N° 16

Pàg. 11 Apartat B

Diu: Peix congelat o descongelat:

L'aleta dels peixos que han estat sotmesos a congelació s'ha fet fràgil i posiblement presentarà fissures.

Ha de dir: Peix congelat o descongelat:

Opacitat de la lent ocular, de color blanc.

En aquest N° de Ressò, repetim completa l'agenda del N° 16 degudament corregida.

LA LEISHMANIOSI

A aquesta edició de la revista **RESSÒ** s'inaugura una nova secció, que dedicaré a la salut dels animals de companyia.

En primer lloc m'agradaria presentar-me, perquè així coneixereu un poc millor l'autora d'aquestes col·laboracions.

Som sollerica, maldament hagi viscut sobretot a Ciutat o a Saragossa, on vaig conèixer el qui ara és el meu home, quan tots dos estudiàvem la carrera de Veterinària allà. Ell és en Francisco Ferrer i Mas i és fill del manescal "Rajoler" i jo som na Maria Isabel Mayol i Seguí.

A partir d'ara tindrè el gust d'escriure aquests articles, dedicant-los primordialment als petits animals, que són la meua especialitat, tot això amb la finalitat de donar-vos a conèixer un poc més tot el món que els envolta.

M'he decidit a començar aquesta secció sobretot per le nombroses consultes que se me fan a la consulta de la nostra clínica. En concret, voldria començar amb una malaltia que actualment és motiu de preocupació per a molts de propietaris de cans i cusses: la **LEISHMANIOSI**.

Efectivament, és una malaltia molt freqüent, i no només a Mallorca, sinó en general a tota l'àrea mediterrània i als països càlids i humits. Països on és normal la presència de moscards, que són els transmissors d'aquesta malaltia.

Anem, però per parts:

- La **LEISHMANIOSI** és causada per un paràsit anomenat Leishmània i que és d'un tamany microscòpic. Hi ha diferents espècies de Leishmània i la que afecta els cans no és la mateixa que enmalalteix les persones.

- Aquesta malaltia només afecta els cans i les cusses, i no els altres animals.

- Si afecta les persones és en casos molt poc freqüents i la malaltia sol limitar-se a una lesió de la pell, just en el punt on el moscard ha picat. En tot cas, és molt més poc greu que als animals.

- El contagi no és directe, d'un ca a un altre, sinó mitjançant la picada d'una espècie determinada de moscard. Aquest insecte, xucla de l'animal malalt sang amb les formes inmadures de Leishmània i quan pica un altre ca li injecta el paràsit que, mentrestant, ha adquirit una forma adulta. Així, per tant, aquestes Leishmànies adultes ja estan en condicions de desenrotllar la malaltia al segon ca.

Podem deixar conviure aquest ca amb altres. Ara bé, haurem de tenir dues coses en compte:

a.- Aquest ca infectat és un focus potencial de Leishmaniosi

b.- Si no tractam la malaltia, aquesta seguirà el seu curs i condemnarà l'animal a una mort segura, després

FOTO: DAMIA PROHENS (FOTO VIDAL)

d'un sofriment innecessari.

Per aquests dos motius és molt important començar un tractament, tot d'una que s'hagi diagnosticat la malaltia.

- L'època més propícia pel contagi és l'estiu, per mor dels moscards. Però la malaltia no és fa concixedora **fins l'hivern**.

- Els símptomes més freqüents son:

Dermatitis: Són problemes de pell que es poden manifestar de moltes diferents maneres, sense que hi hagi un models concrets. Les lesions poden variar des de petits tumors davall

la pell, fins la caiguda del pèl a un redol, passant per un estat deficient de tota la pell del ca.

Alopècia ocular: És la caiguda del pèl que envolta els ulls. És un símptoma bastant freqüent.

Perionixis: O ungles excessivament llargues i que s'espenyen fàcilment. No és un símptoma constant.

Ganglis limfàtics inflamats: Això ho detecta el manescal quan explora les vèrtoles del ca a la consulta, i sol esser un símptoma també molt freqüent.

Pèrdua de pes: Així com

avança la malaltia l'animal s'aprima, encara que no perd la gana.

Lesions renals: Ja ben avançada la malaltia aquestes lesions debiliten el ca i el fan passar per un vertader calvari. Aquestes lesions les determinam a la clínica amb unes senzilles proves d'orina.

Aquests símptomes no es solen presentar mai tots junts i convé fer una anàlisi de sang abans de poder donar el diagnòstic definitiu. Aquest diagnòstic és específic per detectar les Leishmaníes i també ens aporta el grau d'infectació que pateix l'animal. Els resultats de les anàlisis es tenen en 10 dies, i si han donat positiu, ens trobam davant dues opcions:

a.- Començar el tractament del ca o de la cussa, sempre que l'estadi de la malaltia no sigui molt avançat.

b.- Sacrificar l'animal.

El que no recomanem de cap manera és deixar estar l'animal sense ajudar-lo. Les raons són clares: evitar uns sofriments molt grossos.

L'opció que trieu depèn de vosaltres, dels propietaris del ca. He de dir, però, que el tractament **no cura** l'animal, però li permet dur una vida totalment normal.

El tractament consisteix bàsicament en "dormir" les Leishmaníes per

aturar la seva actuació i els seus efectes nocius. De fet, però, mai arribam a eliminar-les. La duració del tractament depèn de la constitució i de la resposta de l'organisme del ca, però sol esser **de devers un mes**. Passat aquest temps, es tornen fer anàlisis i si donen negatiu, aturam el tractament. A partir d'aquest moment, haurem de fer anàlisis periòdiques.

Per desgràcia encara no hi ha cap tractament definitiu, ni tampoc existeix cap vacuna per protegir els cans. Però precisament per això és una malaltia sobre la que s'està estudiant i investigant molt, doncs encara hi ha molts de dubtes per resoldre. Per posar uns exemples:

- Es pot assegurar al 100 % que els quissos d'una cussa afectada neixen sans?

- A certs laboratoris s'han donat casos de contagi només per contacte de la pell de dos cans. Fins quin punt això és possible?

- Són la rata i la paparra també transmissors?

Cap d'aquests tres punts està encara demostrat i constantment surten noves investigacions i resultats d'experiments que, de vegades, encara es contradiuen entre sí, i això és una prova de lo complicat i extens que és el món de la investigació, però al mateix temps

és un dels aspectes que el fan tan interessant, fins i tot fascinant.

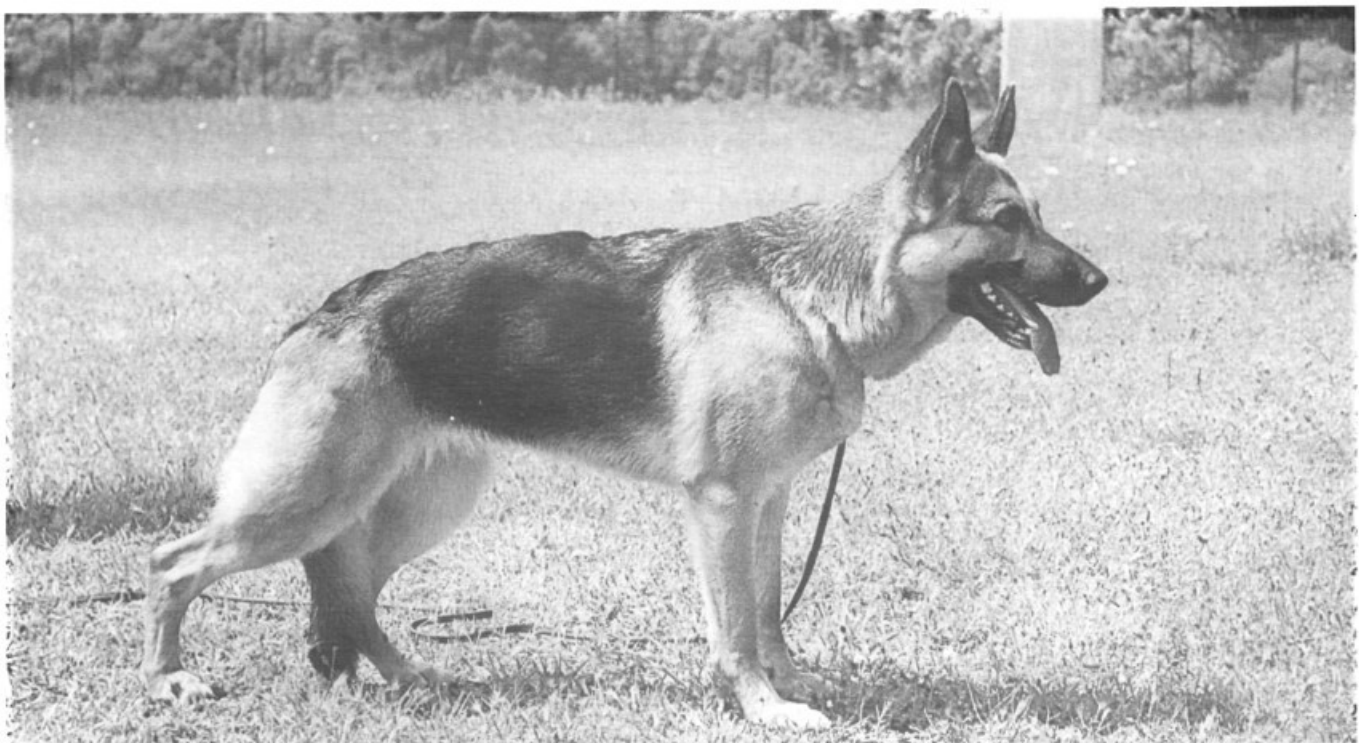
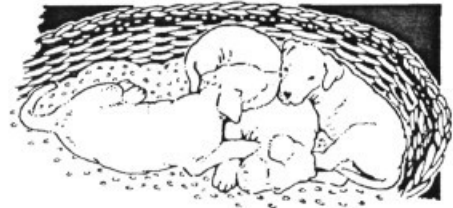
Amb aquest article no voldria fer por a ningú, sinó més aviat donar un poc de llum per tal de que pogués veure les coses amb més claredat.

En un altre article m'ocuparé de les malalties de la pell, maldament sigui un món tan extens que no es pugui abraçar tot.

El que sí que és una obligació meua és aconsellar-vos que tot d'una que noteu qualque cosa anormal al vostre animal de companyia aneu a consultar una manescal, sigui quin sigui el problema. Pensau que no hi ha res millor que agafar el problema d'hora i quan més prest millor.

Esper que m'hauré expressat prou clarament i ja no em queda res més que despedir-me de tots fins a la pròxima revista i agrair-vos la vostra atenció.

Mre Isabel Mayol i Seguí.

COLOMBOFÍLIA

La COLOMBOFÍLIA és l'art de criar, cultivar i jugar amb els coloms missatgers amb finalitats esportives. Té per fonament la capacitat innata d'aquest ocell per tornar al colomer, quan l'amollen a grans distàncies d'aquest. D'acord amb aquesta capacitat d'orientació, i amb l'entrenament a què hom els sotmet i a l'amor al niu, al seu cònjuge, al colomer i al colombòfil mateix, el colom recorre aquestes distàncies en més o menys temps.

Són de mal precisar els orígens del colom missatger, però la Bíblia ja ens relata com Noè va enviar, a les acaballes del Diluvi universal, un colom perquè cercàs terra eixuta. Quan tornà a l'arca, l'ocell duia un branquilló d'olivera en el bec. Així provava que el nivell de l'aigua anava davallant, vist que les oliveres ja

guaitaven part damunt les ones. Per ventura fou aquest el primer animal que es distingí com a colom missatger.

Sembla que va ésser a Pèrsia on nasqué el vertader art de criar aquests ocells. En aquell país es va establir una gran xarxa de transmissions. A totes les ciutats i viles hi havia colomers que constituïen un sistema d'unió els uns els altres, en un temps rècord.

Els grecs també se servien de coloms per saber ràpidament els resultats dels seus atletes que participaven als nombrosos jocs olímpics.

Els romans, poble guerrer, adonant-se de la importància dels coloms missatgers i de la seva valor estratègica, es posaren a criar-ne amb entusiasme i crearen una raça pròpia.

El temps passa i l'home utilitza els serveis d'aquests animalets com a missatgers, bé en la pau o bé en la guerra.

Després dels Estats Units i d'Anglaterra, que de temps enrere se serveixen d'aquests atletes de l'espai per al transport de medicaments, hi ha a França un hospital que els empra amb els mateixos fins que aquells països.

A l'època del Concorde, de les naus espacials i de la televisió, el mitjà més fiable i ràpid per unir l'hospital de Granville i Avranches és el colom missatger.

Dins un portador de missatges, aquests animals transporten tubs de sang per analitzar. Al cap d'un quart d'haver-los amollats, els coloms atren al colomer de l'hospital d'Avranches.

Cada dia, llevat del diumenge, aquests animals infatigables, a una mitjana de 120 Km./h. recorren els 30 quilòmetres que, a la Normandia, separen Granville d'Avranches, regalant-se'n dels embotellatges, de les limitacions de velocitat i dels avisos de la policia de tràfic.

Bé, un altre dia us contaré més gestes i aventures dels coloms.

Ara anem als resultats del Club Colombòfil Campos a les dues amollades fetes a Eivissa, situada a 150 Km.

La primera amollada, feta dia 27 de gener del 1990, els primers coloms estigueren per arribar 1 hora i 40 minuts. Es va verificar un 80% dels

encistats, i el resultat fou: 1er., Sebastià Serra; 2on., Andreu Prohens; 3er., Francesc Forte-

za.

La setmana següent, el 3 de febrer del 1990, des d'Eivissa, va ésser un poc més dura que la precedent. Hi posaren devers dues hores, i el resultat va ésser: 1er., Sebastià Serra; 2on., Andreu Prohens; 3er., Julià i Antoni Ginard.

Ja us continuaré informant les setmanes vinents.

Salut i a reveure.

Antoni Ginard i Vanrell.

La llengua,
feina
de tots

BÀSQUET

La situació actual per als diferents equips campaners és, realment, molt distinta. Deixant enrere el parèntesi de les festes nadalenques, els poliesportius de Mallorca s'han tornat estibar de gent que vol veure guanyar el seu equip i que viu amb fervor cada partit. Campos, lògicament, no n'és una excepció, tot i que això de veure el nostre Camp Municipal d'Esports estibat pareix avui una possibilitat molt llunyana (o inimaginable, tal volta).

La trajectòria del nostre primer equip (els "senior", els campaners grans o el que els vulgueu dir) està en clara línia ascendent, i de cada cop més es van apropant al nivell de la temporada passada. Molt probablement una de les millors de la història del bàsquet a Campos pel que fa referència a aquest conjunt. Superada amb èxit la primera part de la competició, encara que sense fer partits massa brillants i perdent-ne alguns que s'haurien d'haver guanyat, s'han disputat les primeres confrontacions de la segona volta. Sant Salvador-Artà, Santa Maria, Escolar de Capdepera, Joan Capó i GESA-Alcúdia, juntament amb els nostres jugadors, lluitaran per les primeres places. Fins el moment, gràcies a Déu o a qui hagim de donar-les, els resultats no poden ésser més satisfactoris: s'han guanyat als sempre perillosos GESA-Alcúdia i Joan Capó de Felanitx de gairebé trenta punts, i s'aconsegüí a Capdepera una ajustada victòria sobre l'Escolar. Es d'esperar que l'equip posi continuació a aquesta tongada d'èxits i que, com l'any passat, torni a gaudir de serio-

ses opcions per augmentar de categoria.

Pel que es refereix a l'equip "junior" la situació és força diferent. El grapat de conjunts que integren la categoria és substancios, i els ossos impossibles de rosegat (o rovegar) surten de tots els cantons: un dia el Sant Josep, un altre el Penya Mallorca, el dissabte que ve el Syrius-Patronat o el Costa de Calvià, o tal vegada els alcudiers del GESA. els resultats parlen sobradament i, tot i que els nostres jugadors deixen la pell al camp i fan alguns partits més que acceptables, no poden superar en cap moment el joc de la majoria d'adversaris. Si alguna cosa els hem de retreure, emperò, és el comportament amb determinats àrbitres; amb raó o sense, les conseqüències són sempre les mateixes i...

I dels dos equips intermitjos, o sigui, el conjunt juvenil femení i el cadet masculí, quin rumb duen? Idò, com tots sabeu, anam tirant. Derrota rera derrota, amb algun partit guanyat que ens omple de goig a tots com si ens hagués tocat la grossa de Nadal, anam esperant que vagin arribant quatre peretes dolces o que la fortuna se'ns giri a favor nostre, fet improbable. Les juvenils duen una sèrie de confrontacions realment gens encoratjadora, i pareix clar que els punts no volen sentir ni l'olor de les tapereres i els ametllers morts que erabelleixen majestuosos la nostra estimada geografia.

Els cadets anam pel mateix camí, però una victòria damunt el Pollença a darrera hora, per set punts d'aventatge i dos partits després d'iniciada aquesta segona volta, ens ha fet sobreixir d'alegria per moments.

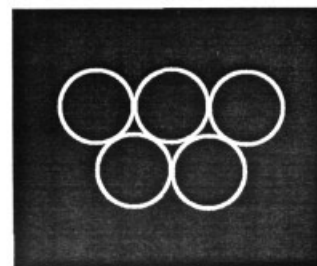
Per acabar us diré que, si algun cap de setmana no teniu res a fer i feis una passadeta pel Camp Municipal d'Esports, maldament estigui a la sortida de la vila i no sigui tan fàcil com anar a fer un variat a Sa Granja, tal vegada trobeu deu al.lots o al.lotes, o no tan al.lots, corrent pel mig del camp de bàsquet i escoltant amb atenció el xiulet del director de la pel.lícula. Hi estau una estoneta i, qui sap,

per ventura us agrada i tot, i si per moments sentiu la sensació de que sou molt lluny de Campos girau la vista i veureu, gairebé aferrades als pals d'una porteria de futbol, dues o tres tapereres.

Així, qui sap si d'aquí a un parell d'anys, tal vegada no serà una imaginació veure el nostre Camp Municipal estibat d'esportistes.

Fins el mes que ve, si tot va bé.

Sebastià Moranta.

ATLETISME

Antoni Sánchez, Joana Mª Barceló i Maria Barón, campiones comarcals de Cross.

Dia 28 de gener es va disputar a Lluçmajor la final comarcal de cross per a escolars, en les categories que anaven des d'iniciació fins a cadets. L'actuació de l'equip campaner **Patronat Campos-Migjorn** (nom que s'utilitza en el calendari de proves escolars) fou més que acceptable i fins i tot varen superar els objectius que s'havien previst per enguany.

Volem destacar la victòria d'Antoni Sánchez a la categoria infantil, mostrant-se en una excel·lent forma i, a més, amb molta moral. Va guanyar la prova amb un marge de 18 segons davant del segon classificat. A aquesta cursa, En Jaume Barón va obtenir un discret 4rt. lloc. La segona victòria va arribar de la mà d'una debutant, na Joana Mª Barceló, germana de les campiones Cati i Fàtima, que segons sembla seguirà l'exemple de les seves germanes. Hem de destacar la col·laboració a aquesta prova de Na Maria Pilar Mas que, tot i passejar una grip i haver de renunciar a la victòria individual, va contribuir a que l'equip resultàs campió. I una tercera victòria, que arribà amb Na Maria Barón a la categoria de Cadet.

Podem afegir, encara, que En Bartomeu Obrador va ser tercer a

Benjamins. I que N'Antònia García i Na Francisca Barceló fóren 2^a i 3ª també a Benjamins i que Na Joana Mª Mol va fer 3^a a Alevins.

Així per tant, i segons una nota facilitada pel Comitè local d'Esport Escolar, els equips que disputaran la final del Campionat de Mallorca (fins Alevins) i de les Balears (Infantils i Cadets) seran aquests:

CATEGORIA INICIACIÓ: Seleccions comarcals. Representació de Campos: En Joan Sánchez i Na Rosa Prohens.

CATEGORIA BENJAMÍ MASCULÍ: Equip Jaume III de Lluçmajor i **Joan Capó** de Felanitx. La representació de Campos a càrrec d'En Bartomeu Obrador.

CATEGORIA BENJAMÍ FEMENÍ: **Joan Capó** de Felanitx, i N'Antònia García i Na Francisca Barceló com a representants de locals.

CATEGORIA ALEVÍ MASCULÍ: **Joan Capó** i una selecció comarcal amb la representació campanera a càrrec d'En Joan Mas i d'En Miquel Caldentey.

CATEGORIA ALEVÍ FEMENÍ: Equip **Joan Capó** i **Patronat Campos-Migjorn** (Joana Mª Moll, Magdalena Burguera, Francisca Hugueta, Catalina Bennassar, Joana Coves, Miquela Verdera i Margalida Bujosa).

CATEGORIA IN-

FANTIL MASCULÍ: Selecció comarcal (amb En Jaume Barón i N'Antoni Sánchez)

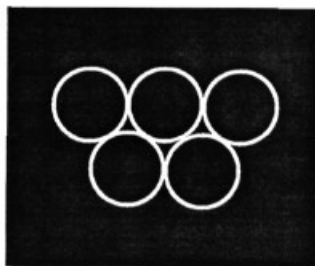
CATEGORIA INFANTIL FEMENÍ: **Patronat Campos-Migjorn**, campió local, amb Na Joana Barceló, Na Mª Carme Mas, Na Maria Antònia Rigo, Na Magdalena García, Na Pilar Mas, Na Margalida Cerdà i N'Antònia Obrador.

CATEGORIA CADET FEMENÍ: Amb Na Maria Barón, Na Francisca Obrador i Na Mª Ceferina García.

Per acabar, una informació del darrer control fet a la pista "Prínceps d'Espanya" i que demostra, una altra vegada, el gran moment de N'Antoni Sánchez, guanyador de les dues proves a les que va participar: els 300 metres llisos amb un excel·lent crono de 41'9 i el bot de longitud amb un bot de 4'90 m. A la mateixa jornada Na Maria Antònia Rigo va guanyar la carrera de 60 m. ll. amb un temps de 9 segons, mentre que en

Jaume Barón feua 3er. a la seva categoria i na Maria Barón 2ª als 300 m. ll. Cadets amb un discret temps de 46'6, temps que millorarà així com avanci la temporada.

NOTÍCIA DE DARRERA HORA: En el "Gran Premi Colonya-Pollença", disputat el dia 4 de febrer a la pista "Prínceps d'Espanya" les atletes locals Maria Barón i Fàtima Barceló varen tenir una actuació destacada. Na Fàtima va fer 3^a a la cursa de 150 m. i na Maria va guanyar la prova de 300 m., ambdues a categories absolutes. I Na Fina Hisado, en una altra jornada, va aconseguir un nou rècord de les Balears a la prova de 3000 m. ll

GRUP RADIOAFECCIONATS CAMPOS

Uep, amics d'aquesta publicació!

Dins el número precedent vos parlàvem de les nostres activitats de l'any passat i també us conversàvem de les activitats conjuntes amb "Ones Illenques". Per enguany tenim més activitats que farem plegats amb els nostres companys d'"Ones Illenques", dia 25 de febrer qui ve serem a Maria de la Salut, on es farà un motocross puntuable per al campionat d'Espanya, organitzat pel Moto Club Cop de Gas, i també serem a Llubí els cinc i sis de maig, al motocross d'aquesta localitat, organitzat, pel Moto Club l'Ofre. Estarem repartits pel circuit de la cursa vetlant per la seguretat dels corredors i perquè els organitzadors i el públic situat a la partida i a l'arribada tinguin la màxima informació sobre el desplegament de la correguda.

I ara parlarem d'"Ones Illenques". La revista de la C.B. Balear, Ones Illenques,

van néixer l'any 1987. Una colla d'amics s'aplegaren, atractaren de la manera de reunir els radioafccionats de la C.B. Balear i pensaren de fer una revista. Pel desembre d'aquell mateix any la presentaren a Inca. La revista guanyà acceptació i nosaltres ens afegírem a la idea el 1988. La revista va néixer per durar un any, però ja ha fet el segon aniversari i esperam que en faça molts més. Feim aquesta revista els radioafccionats de diversos punts de l'illa de Mallorca amb els escrits que hi enviam, donar que només hi escrivim els radioafccionats i un tècnic de telecomunicacions. La revista és divulgativa de les experiències i dels resultats de les nostres proves en circuits electrònics, antenes, dípolos, etc. També ens reunim en els concursos de radiogoniometria per bescanviar idees i coneixences sobre les nostres pròpies experiències i comentar-les. Els objectius d'Ones Illenques es van complint.

Com més va més som i com més augmenti el nombre de socis més es farà sentir la necessitat d'organitzar diverses activitats per poder-los aplegar tots, donat que uns sectors n'atreuen uns altres i, tothom content.

A la revista s'ha constituït una nova directiva. És la següent:

President

MARTÍ MATHEU
de Santanyí
Vicepresident

ARNAU PERELLÓ
de Campos

Secretaria/Tresorera
CATY LLABRÉS
d'Inca

Vocal 1er.

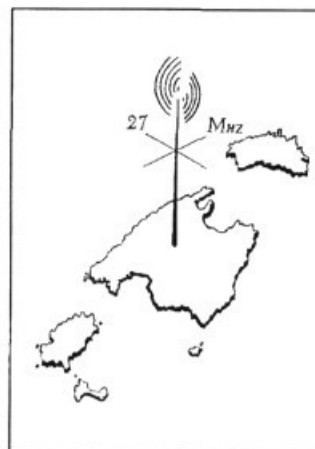
FELIP VICH
de Can Pastilla
Vocal 2n.

JOSEP JOFRE
d'Inca

Vocal 3er.

PAU
d'Inca

I aprofitam l'ocasió per regradar els companys de

RESSÒ per deixar-nos un espai mensual dins el qual poder-vos fer aquests comentaris perquè sapigueu les nostres activitats.

A reveure. Prest vos tornarem tenir al corrent de les nostres activitats i dels nostres resultats.

Salutacions molt cordials del Grup Radioafccionats Local.

- ULCA -

ULTRALLEUGERS CAMPOS SECCIÓ AEROMODELISME

L'EQUIP ESPANYOL
TRIOMFA A LAS VEGAS
(ESTATS UNITS)

(Podríem anomenar en Luís Cerezo i el seu company Francisco Puga), els nous conqueridors, en el sentit més noble i esportiu de la paraula, per la proesa realitzada en terres americanes, quan varen aconseguir un triomf per al aeromodelisme espanyol, el més gran fins ara aconseguit en el

marc internacional del Q.S.A.A. (Associació Americana de Quart d'Escala). Tots els aeromodelistes estam d'enhonorabona i reconeixem el mèrit de Luís, "alma mater" de l'equip espanyol. Per això, esperam que defensi els nostres colors amb l'equip que participa en els pròxims mundials de maquetes.

Enhorabona, campions.

ULCA - F. Miró.

L'EQUIP ESPANYOL TRIOMFA A "LAS VEGAS"

SOLUCIÓ AL PASSATEMPS RESSÒ N° 16

A l'aire me vaig criar
i ningú coneix mon pare,
i tenc per condició
que quan me muir, neix ma mare.

Sa Neu

(Feis un passeig per la Vila i el nostre Terme. Quins SET monuments dels qui hi ha al nostre Patrimoni estan escrits aquí? Ja sabeu que poden estar escrits de diferents formes, a més, els noms de lloc no duen preposició)

T	T	O	R	I	O	P	O	D	I	X	C	O
O	O	B	C	O	D	P	I	S	S	R	R	U
R	S	T	T	N	A	A	C	L	A	R	E	I
R	U	O	N	O	L	I	I	S	N	A	U	T
E	O	D	E	V	L	S	R	R	T	L	S	A
S	D	E	V	I	N	E	I	X	B	T	A	A
O	A	N	N	F	O	L	C	H	L	A	P	I
N	T	N	O	I	S	G	X	A	A	C	A	O
D	I	G	C	Q	E	S	N	Y	I	N	R	S
U	R	O	S	T	R	E	G	A	I	O	A	O
R	T	I	E	Ç	R	L	'O	F	R	S	D	V
I	A	R	T	I	O	N	'O	S	A	V	O	O
A	T	R	I	M	T	O	T	G	H	U	I	C

SOL.LUCIÓ RESSÒ 18**NOTA INFORMATIVA**

Dia 12 de Febrer, a l'Ajuntament ve haver-hi una reunió del Sr. Batle i el Cap de la Policia Local, amb els propietaris i encarregats de locals públics (Discoteques, "Pubs", etc.), del poble per explicar-los el Decret 20/1.987, per a la protecció del medi ambient contra la contaminació per emissió de renous, i de la Circular de la Delegació del Govern a les Balears n° 7978/89, sobre protecció de la infància i de la joventut; quedant advertits que qualsevol infracció a les normes exposades serà sancionada de conformitat amb el previst a la Llei 38/1.972, per part de la Batlia fins a 100.000 pessetes i si la quantia excedeix aquesta quantitat s'obrirà procediment sancionador davant d'altres Organismes.

L'AJUNTAMENT DE CAMPOS

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

CORRESPONENT ALS MESOS D'OCTUBRE, NOVEMBRE I DESEMBRE DE L'ANY 1.989.

NAIXEMENTS:

Aina Lladó i Pascual, va néixer dia set d'Octubre al C/. Siquia, 27, filla de Maties Lladó Jaume i de M^a. Antònia Pascual Riera.

Guillem Mut i Vidal, va néixer dia quinze d'Octubre al C/. Llibertat, 33, fill de Guillem Mut Filori i de Francisca Vidal Zuzama.

Maria del Mar Torres i Estelrich, va néixer dia devuit d'Octubre a l'Avinguda Nicolas Oliver Fullana, 3-2°, filla d'Antoni Torres Barceló i de Catalina Estelrich Rigo.

Joana Aina Burguera i Ferrer, va néixer dia vint-i-quatre d'Octubre al C/. Plaça Major, 3, filla de Gabriel Burguera Puig i de Francisca Ferrer Creus.

Francisca Veny i Roig, va néixer dia trenta-u d'Octubre al C/. Costa i Llobera, 63, filla d'Antoni Veny Oliver i de Clara Roig Miramontes.

Joan Obrador i Mas, va néixer dia catorze de Novembre al C/. Major, 17, fill de Mateu Obrador Fuster i d'Antònia Mas Huguet.

Maria Victòria Barceló i Fullana, va néixer dia onze de Novembre al C/. Santa Bàrbara, 13, filla de Bartomeu Barceló Albons i Catalina Victòria Fullana Vidal.

Antoni Josep Rigo i Valera, va néixer dia nou de Novembre al C/. Costa i Llobera, 44 fill d'Antoni Rigo Barceló i de Joana Valera Sánchez.

Joan Escalas Vidal, va néixer dia dotze de Novembre al C/. Galatea, 13, fill de Guillem Escalas Tomàs i de Catalina Vidal Vicens.

Miquel Marín i Escalas, va néixer dia set d'Octubre al C/. Galatea, 13, fill de Rafel Marín Sánchez i de Margalida Escalas Tomàs.

Mª Magdalena Barceló i Font, va néixer dia vint-i-tres de Novembre al C/. Petra, 9, filla de Jaume Barceló Sbert i de Mª Magdalena Font Vidal.

Daniel Tena i Rigo, va néixer dia deu de Novembre al C/. Serrano, 32, fill de Joan Tena González i de Magdalena Rigo Barceló.

Jesús Esquinas i Ginard, va néixer dia vint de Novembre al C/. Ramón Llull, 7, fill de Jesús Esquinas Pérez i d'Aina Ginard Mesquida.

Mª Antònia García Lladó, va néixer dia cinc de Desembre al C/. Joan Alou, 15, filla de Francisco Garcia Caro i de Joana Mª Lladó i Belles.

Maria Mas i Mascaró, va néixer dia set de Desembre al C/. Rincón, 4, filla de Guillem Mas Obrador i de Margalida Mascaró Adrover.

Miquel Pampín i Lladó, va néixer dia desset de Desembre al C/. Joan Ballester, 65, fill d'Alfonso Pampín Rodríguez i de Mª Antònia Lladó Roig.

Joana Cardell i Mohr, va néixer dia dotze de Desembre al C/. Prim, 5 filla de Llorenç Cardell Orell i d'Adelheid-Irene Mohr.

Natalia Cardell i Mohr, va néixer dia dotze de Desembre al C/. Prim, 5 filla de Llorenç Cardell Orell i d'Adelheid-Irene Mohr.

Francesc Joan Serra i Gornals, va néixer dia devuit de Desembre al C/. Petra, 9, fill de Francesc Serra Bonet i d'Antònia Gornals Colom.

Esperança Pomar i Martínez, va néixer dia vint de Desembre al C/. Major, 14, filla de Joan Ramón Pomar Julià i d'Aina Mª Martínez Picó.

Rosa Mª Mas i Garcias, va néixer dia vint-i-u de Desembre al C/. Ràpita, 57, filla de Miquel Mas Forteza i de Miquela Garcias Manresa.

Daniel Pérez i Chaparro, va néixer dia vint-i-vuit de Desembre al C/. Ibiza, s/n., fill de Pedro Pérez Rodríguez i de Isabel Chaparro Escandell.

MATRIMONIS

Cristòfol Braza Muñoz amb Elena Valera Giménez, dia sis d'Octubre, Jutjat de Pau d'aquesta vila.

Jaume Ferrando Dora amb Margalida Mercadal Ballester, dia set d'octubre, Església Parroquial de Sant Julià.

Abraham Hamani amb Isabel Vivancos March, dia catorze d'Octubre, Jutjat de Pau d'aquesta vila.

Antoni Ferrer Mas amb Mª Àngels Ollers Alcover, dia catorze d'Octubre, Església Parroquial de Sant Julià.

Julià Pacheco Sáiz amb Joana Mª Mas Coll, dia vint-i-vuit d'Octubre, Església Parroquial de Sant Julià.

Joan Chaparro Ortega amb Francisca Garí Burguera, dia quatre de Novembre, Església Parroquial de Sant Julià.

Rafel Rosselló Frau amb Francisca Huguet Mesquida, dia onze de Novembre, Església Parroquial de Sant Julià.

Cristòfol Mas Adrover amb Miquela Ginard Obrador, dia devuit de Novembre, Església Parroquial de Sant Julià.

Rafel Ginard Perelló amb Margalida Ollers Costa, dia devuit de Novembre, Església Parroquial de Sant Julià.

Llorenç Roca Rodríguez amb Eva Isabel Rodríguez García, dia onze de Novembre, Església Parroquial de Sant Julià.

Jacint Vidal Oliver amb Francisca Noguera Roig, dia vint-i-cinc de Novembre, Església Parroquial de Sant Julià.

Bartomeu Barceló Nadal amb Margalida Ballester Manresa, dia nou de Desembre, Església Parroquial de Sant Julià.

Gabriel Mas Ferrer amb Cruz Sánchez López, dia setze de Desembre, Església Parroquial de Sant Julià.

Miquel Àngel Ballester Nicolau amb Aina Mª Roig López, dia trenta de Desembre, Església Parroquial de Sant Julià.

DEFUNCIONS

Antoni Puig Barceló, fill de Tòfol i de Petra, de 87 anys, es va morir dia deu de Novembre al C/. Nort, 9.

Catalina Sansó Abraham, filla de Joan i de Margalida, de 75 anys, es va morir dia quinze de Novembre al C/. Major, 7.

Gabriel Perelló Amer, fill de Miquel i de Miquela, de 82 anys, va morir-se dia deu de Novembre al C/. Son Toni Amer.

Francisca Perelló Cerdó, filla de Rafel i de Francisca, de 68 anys, es va morir dia vint-i-nou de Novembre al C/. Joan Ballester, 34.

Jaumeta Escalas Mas, filla de Joan i de Joana Aina, de 78 anys, es va morir dia trenta de Novembre al C/. Galatea, 11.

Guillem Escalas Mas, fill de Joan i de Joana Aina, de 82 anys, es va morir dia setze de Desembre al C/. Alba, 44.

Teodora Báez Sánchez, filla de Miquel i de Purificació, de 77 anys, es va morir dia vint-i-set de Desembre al C/. Costa i Llobera, 20.

AMB UN ESTALVI AIXÍ,

UNA JUBILACIÓ AIXÍ

"la Caixa"
CAIXA DE PENSIONS

Amb una petita quantitat mensual, n'hi haurà prou per a gaudir d'una jubilació com es mereix.

La Llibreta PENSÍO 2000 li ofereix un pla de jubilació ajustat a les seves necessitats econòmiques i familiars. A més, podrà disposar anticipadament de la reserva acumulada, segons les condicions establertes per la llei. Informi-se'n a qualsevol oficina de "la Caixa", o truqui gratuïtament al 900 510 510.